

خان جهان لودی

مصنف

اکبر شاه خان نجیب آبادی

مترجم

عزیز الرحمن « سیفی »

د تالیف او ترجمې مدیر

د کابل پښتو ټولنې له نشراتو خپرونه

خان جهان لودی

مصنف

اکبر شاه خان نجیب آبادی

مترجم

عزیز الرحمن « سیفی »

د تالیف او ترجمې مدیر

M.A.LIBRARY, A.M.U.

PE18

لیکونسکی، شاغلی، کبریا، حبیب آبادی

«قرسم» شاغلی عزیز الرحمن «حبیبی»

خان جهان اودی

موسسه دجمنف بن قاسم علیا لجه دهمد دفتو خانو خغه بولی دسلطان شهاب الدین غوری
دوفات اوسرگ دودخه غوری دهنوستان شمالی اومشوری دوی اکتی دسلطانانو دحکومت ارا
لاندی اوسیدلی دی لیکن به مدوستان کیتی یویل اوستقل سلطنت دقطب الدین ایبک دزمانی
شغه گنل کیتی دقطب الدین ایبک اوشمس الدین التمش اوغیاث الدین بلبن اوددوی د اولاده
دحکومت ددوری دختانی به وروسته دغلز بو کورنی به دهنوستان دحکومت به لاس ورغی
وددوی به وروسته دتنقانو دشهشاغی دوره شروع شوه ددی ددیو داور کورنو دحکومت به دوره
کیتی به وزیر اعظم جده سنی اصطلاح ورته صدر اعظم اورنس الوزرا ویل کیری به الف خان
یوم او خطاب یادید الف خان دترکی زبی یوه کلمه ده چه سردار اعظم او خان جهان او خان خانان
به خان اعظم اوستدعالی او حضرت عالی ددی کلمی ترجمه ددی به کوم وخت کیتی چه تیمور
دتلان به کورنی حمله وکره او ددغی حمله به اثر دغی کورنی خاتمه ومونده او پوی نوی
مجهول النسبی کورنی به دحکومت موقع به لاس ورغله به دغه وخت کیتی ددغی کورنی عالی مورد
خبر خان خیل جهان دتیمور نائب الحکومه واکه اودخیل خان دیارمنی به دسدعالی لقب تجویز کر
دهندعالی خبر خان به وروسته دده غوی دیو خود مختار به مطلق الامان باجها به حیت دسلطنت
بهنت او گدی کیناست لیکن دالف خان ترکی خطاب به به هند وستان کیتی چوا به وره
دی خاندان به وروسته دلدیانو دحکومت شروع شر اوهر کله چه دلدیانو دحکومت دوره شروع
شوه او به دغه وخت کیتی به یو وخت کیتی شوختو ته دسدعالی خان خانان او خان جهان خطاب به
در کرشو دسکندر اودی او ابراهیم اودی دحکومت به دوره کیتی بهر خان خانان اودیر دسدعالی
اودیر خان جهان و

دخانی جهان خطاب دتقاناتو ددوری شخه شروع شوی دشا جهان دحکومت اود وری پوری
 راتنج اوبانی بانی و که ههم دا خطاب دمقلو دحکومت په دوره کښي دجگو خطابونو په اړ کښي
 شامل وليکن سره ددی هم د وزیر اعظم یا نائب السلطنه مفهوم په دی خطاب کښي نه ویا تی او
 وزیر اعظم په دخان خانان او امیر الامرا او وکیل السلطنت او نورو نومونو یادیده چېا ننگیر
 بیرخان دولت خان لوی ته دخان جهان خطاب ورکړ او دهندوستان په تاریخ کښي هم داد جهان ننگیر
 خان جهان دتواو شخه زیات مشهور اود خان جهان اودی په نوم معروف دی او دبل خان جهان
 شهرت ددی چېا ننگیری خان جهان کړوته هم نشي رسیدلی او نه هغه شهرتونه ددی شهرت یارنگی
 گڼل کښي دتاریخ دعلم دطالبو په مجلس کښي چه دخان جهان توری او کلمه یاد شي
 اود دغی کلمی شخه په دغه مجلس کښي پرته دچېا ننگیری خان جهان شخه بل خان جهان نشي
 مرادولی او نه دچا دهن پلي خوانه انتقال کوی. لیکن سره ددی هم ډیر داراز ناخبره اوناواقفه
 خلک هم پیدا کښي چه سره ددغی شهرت هم هتوی دخان جهان دتفصیلی حالاتو شخه خبر نه دی
 اوله دی کبله په ډیرو قلیطو مبتلا کښي اوله دی کبله زه غواړم چه نن زه هغه قرض چه دخان جهان
 په ما باندی واجب دی ادا کړم اوتر کومی اندازی چه ممکنه وی خپلو دوستانو ته دخان جهان اودی
 اصلی تصویر ښکاره کړم

په دی موجوده عصر او یا په بل عبارت زمونږ دزمانی ښو مورخینو دخان جهان اودی
 په خصوص کښي دا خبره لیکلی ده چه دی یو مجهول النسب سړی او په قومیت هم ډیر تبت و
 په دی خبره دوی خپل حماقت ښکاره کړیدی او هم له دی کبله زه نن خپل لسان دخان جهان اودی
 مقروض گڼم او هم داسبب دی چه زه په دی وخت کښي دتواو شخه وړاندی د خان جهان
 په کورنی یو سرسری نظر غور غورم

لودی قبیله په کوم وخت کښي چه ساسانی سلطنت دبخارا ددزبارة خضه جلا شوی اوالبنگین
 هویتل چه په افغانستان کښي یو جلا خود مختار حکومت قائم کړی په دغه زمانه کښي دپهرین
 دفرامطه و میلتانو خپل کارونه په افغانستان کښي شروع کړی وو. په عصر باندی قاضیانو یعنی
 عیدیانو قبضه کړی وه او په بغداد اود بغداد په عباسی خلفاء ددلمی خاندان د استیلا لاندی راغلې و
 او په دفران وختو کښي دسلمان دهره او د افغانستان په قبایلو کښي دفرامطه و خیالاتو اواباحتی
 مذهب او خیالاتو شروع او رواج د کوم تعجب وڅخبره نه وه اوداخره د تعجب وڅخه چه دسبکتنګین
 دویغ په ورځ زیاتیدونکی طاقت شخه ویریدلی دلاهور هندو حکومت دچیدخان اودی سره دوستانه
 تعلقات پیدا کړی او په ملتان باندی یی دغه قبضه یو جائز کارو گمانه اود خپلو دغو چارو په اثرنی دی
 دسبکتنګین په مخالفت پورته کړ. اوله دی شخه خو ورلوی وړاندی دملتان او متهوری اسلامي

رياستونه د قرامطه و دشراړت په اثر بر باد شوی وو او په ملتان کښې فرا مطه و خپل تېلېفني مرکز جوړ کړی او دا سلسله ئې قائمه کړې ده چه د یوی خوا څخه به ئې هندوان اود بېلې خوا څخه به ئې پښتانه د خپلو تاثیراتو لاندې راوستل . حمېد خان لودی چه د سلیمان د غرمه په سلسله تسلې او ملتان ئې نیولی و دغه سړی د یوی خوا څخه د قرامطه و او د بېلې خوا څخه د لاهور دراجا جېيال دامید او هیلو لږای او غالباً د افغانستان د لودی قام د ټولو څخه لږی شخص و چه دده نوم ته مؤرخانو د حکمرانانو او پاچاهانو په فهرست کښې لږای وړ کړ اېوالفتح دملتان پاچا اود حمیدخان لودی لسی دسلطان محمود غزنوی په لاس توبه وړ یسته اود قرامطه و الحادی عقائد او اعمال ئې پریښودل او دا هل سنت والجماعت په لیاو روان شو لیکن دغینو سیاسي مشکلاتو لږه کبله ددغې لودی خاندان حکومت ډیرره ژر خاتمه وموندله کله چه هم اېوالفتح لودی د سلطان محمود غزنوی په قید خانه کښې مړ شو لیکن سره ددی به هم سلطان دده اولاد او خپلو خپلوانو او قوم ته دقدر او مهرباني په سترگه کتل لکه چه ملک سلیمان خان لودی سلطان د خپلو امرانو په ډله اوز مړه کښې شامل کړی و او د هندوستان په جنگونو کښې به ئې لږه ده څخه ډیر لوی لوی کارونه اخېستل د سومنات په جنگه کښې ملک سلیمان خان لودی د (۱۲) زرو سیر و سپه سالار اود سلطان خان دټولو څخه زیات معتمد جنرال و . ده دری کاله د سلطان سره دسومنات په هلاکه کښې ، دقدر وړ خدمتونه کړی وو .

دسلطان شهاب الدین غوری په حمله کوونکرو هغو لښکرو کښې چه دپښتنو قبائلو دډیرو قبائلو خلک پکښې وو دلودی قبیلې هم ډیر خلک او افراد دغو لښکرو کښې شامل وو او په هغو مجاهدینو کښې هم د لودی قبیلې افراد شامل وو چه دغلیزی بختیارسره ډېرهم پتړا نو می سیند څخه پوری و تلې او په آسام او تبت باندې ئې حمله کړې وه . په ۷۳۹ ه کښې چه دستار گانوان صوبه دار ملک بهرام خان مړ شو نودده سپه سالار ملک فخرالدین خان لودی په دستار گانوان باندې قبضه وکړه او خپل حکومت ئې شروع کړ . دلکهنو ئې حاکم قدر خان دده سره په مقابلې پېل وکړ او د یو څو مقابلونو وروسته قدر خان ووژل شو او فخرالدین خان په ټوله بنگاله قبضه وکړه ؛ (۱) هغه وخت چه په دی وخت کښې سلطان محمد تغلق دا وو ۷ کالو د فحط د مشکلاتو سره په مقابلې مصروف او بوخت و او فی الحال د بنگالی خواته نه شو تللی . آخر په ۷۴۰ ه کښې تغلق د حاجی الیاس د غوښتنې سره سم بنگال ته ورسید او ملک فخرالدین ئې ونیو او مړ ئې کړ او د هغه دپښت حاجی الیاس ئې د بنگال حاکم مقرر کړ او بیرته راغی . دملک فخرالدین زو م ظفر خان لودی چه د ملتان دغوروی حاکم حمید خان لودی د نسل څخه و دملک فخرالدین دنیول

ظفر خان تازی به خاورخامن یاتی شوچه دیونوم ملهوخان اودیل سارنگ خان او دبل عادل خان
او دخاورم نوو محمودخان و اوهر کله چه تیمور به سنه ۸۰۰ ه کیتی به هندوستان خفته و کره
نوسارنگ خان به ملتان کیتی د تیمور دامسی بیرمحمد مقابله و کره او دیو خو نری جنگی نه
بروسته به هیره زره ورتیا سره جنگی به موقع کیتی ووژل شو او عادل خان به لاهور
کیتی دخپلورو شیر مختصر جمعیت سره د تیمور (۹۲) زره منظم لشکر سره به مقابله یست
کره که خه هم دی به بی جنگی کیتی کتا میاب نشو مگر داراز مقابلی نی و کره که دوخت
اودشمن دواړو ددوی به سپاه اعتراف و کره اوهر کله چه تیمور دپلی ته ورسید او دده مشر
رور ملهوخان اودی چه اقبال خان خطاب تی درلود خلویشت زره لشکر سره چه نبره کتا
فلک به کیتی دگوتو به شمیر او دپلی دجار باجری کار خنک یسکیتی دیر زیات وو د تیمور
دیوانک او ددویشت زره منظم لشکر مقابلی ته ووت هر کله چه دیرمحمد لشکر هم د لاهور
جنگی نه وروسته شاملی شوی واه دی کبله اوس د تیمور د لشکر شمیر یولک دود یشت زره و
نله دچا به هندوستان کیتی تیمور دخاورخان اودی د اولاد سره دپرو دیر د جنگو نو ته دی
ومجبور شو او د تیمور وروسته ملهوخان اودی چه اقبال خان خطاب تی درلود دپلی ته
ورغی او به دغه شای کیتی تی یوا سلامی حکومت تاسیس کر او هغه خضرخان مسند شالی تی به
سارنگ خان دلاسه دمیوات به خننگلو کیتی پت گر خیده او د تیمور در اتلوه ورو سته هغه
هغه تللی او دهند وستان د حکومت مسند تی د تیمور خفته اخیستی و به دپلی باندی قبضی نه پری
نمود د آخر دواړه اته کاله آزاد حکومت کولونه وروسته دجمادی الاول په نهم سنه ۸۰۸ ه کیتی
تی قتلان به خوا کیتی د خضرخان او گجرات د متحدو لشکر سره به جنگی کیتی دخپل یو غریز
ملک شاه اودی چه د بهرام خان اودی محری وو وژل شو او خضر خان ملک شاه اودی ته
دخپل ورور دوزلویه مسئله کیتی د اسلام خان خطاب ور کره که خه هم به ملتان کیتی د خضر خان
حکومت منتقل شو لیکن به دپلی باندی تی قبضه و نه کریشه او به دپلی کیتی د اقبال خان اودی
وراره د محمود خان اودی محری دولت خان د حکومت واگی به لاس کیتی و نیوا او تر او نهو
کلو یوونی تی دیو د خوا دملان دحاکم خضر خان او دپلی خوا دابراهیم شاه شرفی جو نور
دپاچه سره کامیابی مقابلی کولی او دپلی تی د دواړو د بیابا محلو اوړو د شو او هغه ساته
او دشمنان به تی بیابا ماتول او بیرته به تی وروستو کول به سنه ۸۱۵ ه کیتی قاصدا لدین مجبور
چا د شطرنج دپاچه خفته تی کوم زیات اهمیت او حیثیت نه در اود می شو او دده دمر کیتی نه
وروسته دپلی دلو امرای او شرفاؤ له علما و به اتفاق سره دولت خان اودی به دی شمیره مجبور
کره چه دی دپلی پاچه شای او به دی دپول سره سنه ۸۱۷ ه پوری دولت خان او دی دپلی
پاچه اودا پاچه مورخین د دولت خان اول به نامه یاد وی آخر خضر خان د دپلی به نیولو

او د دولت خان اول په وژاو کامیاب شو او د خضر خان او دده د اولادې د حکومت په دوره کې یې ملک شاه لودی چه د اسلام خان خطاب ئی درلود دیره ترقی و کړه او هم د اسلام خان وراره بهلول خان لودی دهند وستان پاچاشو چه دده دلمسی ابراهیم خان لودی د حکومت په دوره کې د دولت خان اول لمسی اویا کړوسی دوهم دولت خان د پنجاب صوبه د اروچه بابرته ئی په هندوستان دحلی کولو ترغیب او تشویق ورکړی و دا دوهم دولت خان دسلطان سکندر لودی په زمانه کې د پنجاب گورنر مقرر شوی و دده د نیکه دخوا اویو خیل ملک احمد لودی تغلور واده محامن دولت خان اونهضرت خان اوبهارخان اوموسی خان لاهورته راغلل او دوهم دولت خان و دپته دیر او مناسب جای د اودنه ورکړل اونهضرت خان دملک احمد لودی لودی ته ئی خپله لور ورکړه .

دخان جهان لودی کورنی

دنهضرت خان ورور دولت خان ته یوه ورځ د پنجاب دصوبه دار دوهم دولت خان په مجلس کې چا آواز وکړ او دغه آوازته دولت خان صوبه دار او دولت خان د ملک احمد لودی واده متوجه شو ددی کار په اثر دولت خان صوبه دار وویل چه دولت خان و وره دپاته زه خپل نوم وگرځوم اویاته خپل نوم تبدیل کړه ده ورته په جواب کېی عرض وکړ چه ستادی ستا خیل نوم مبارک شی اوزما دپاره بل نوم تجویز کړه لکه چه د پنجاب صوبه دار ددولت خان دپاره شیرخان نوم وټاکه او دپته وروسته په یه شیرخان نوم یادیده . هرکله چه د پنجاب د حاکم دولت خان لودی او دهندوستان دسلطان ابراهیم خان لودی درلودو عمرونو او حکومت خانو، وروندله نوبه دغه وخت کېی شیرخان اونهضرت خان او بهارخان درلوده ورونه د پنجاب دغه روان شو او بهار صوبی ته ئی دحانوته ورسول په دغه محای کېی د پښتو حکومت لار او صوبه باقی و او هر کله چه په پښته کېی محمود خان دسلطان سکندر لودی لودی او دسلطان ابراهیم لودی ورور پښتو امراؤ په سلطنت انتخاب کړ نو په دغه وخت کېی دولت خان چه په شیرخان نوم باندي ئی شهرت درلود هم ددغی نوی سلطان په عسکر کېی شامل شو په دغه وخت کېی فرید خان چه په شیرخان لقب سره ئی شهرت درلود او وروسته دهند وستان شهینشاه شوی و دسلطان محمود خان لودی سره د جو نپور خواته تللی و په دی سفر کېی دواړه شیرخان دیوبل سره آشنا اوله دی کبله چه دواړه په نامه کېی دیوبل سره شریک وو په خپل منځ کېی دیر خوازه دوستان شو . د جونپور په جنگ کېی سلطان محمود لودی ماتی و کړه او دولت خان چه په شیرخان نوم ئی شهرت درلود وویل شوی بیرته پښتو ته راغی اود عسکریت څخه ئی لاسی واخیست او به تبارت ئی پیل وکړ . او هر کله چه شیر شاه ماتی سوړ اول کړت دسکسریه خوا کېی مات کړ نو په دغه وخت کېی شیر خان (دولت خان) خپل

تجارت پریتود او شیر شاه خفه ورفی او شیر شاه پخوانی دوستی او ییزند گنوی د نظر لاندی
 نبولی ده سره تی د مروت او عزت سلوک وکړ او ددی نی د امر او په دله کښې شامل کړه دینه
 وروسته د (مالوه) زمیندارانو او رنساو شیر شاه ته پدی مضمون عرضونه وکړل چه مونږ ستا
 معلع او تابع یو او مونږ ته یو سردار دی د پاره د اوله پزه چه مونږ د هغه سوه یو لکای
 شو او د همایون کمارنده له دی علاقې څخه وباسو شیر شاه خیل مشرغوی قطب خان د مالوه
 خواته ولېږه او شیر خان نی د یو اتالیق په ډول قطب خان سره کړ او له دی کیمه چه د مالوه
 امر او پخپله عریضی لېږلی دی او په دغو عریضو کښې یی د هر راز جانفشانیو افرار کړی و
 او همایون قطب خان سره ډیر عسکرونه لېږه او ده دا خیال درلود چه د مالوه ټول عسکر به
 د قطب خان خواته راټول او غوښته شی لیکن ، هر کله چه قطب خان او شیر خان د مالوه ته
 ورسیدل نو همایون د آگری څخه خپل وده میرزا عسکری او میرزا هندال د غیږ خواته
 ولېږل او د مالوه امر او بد عهدی وکړه او قطب خان نی یواځی پریشو د او میرزا یانو سره
 یو لکای شو ، هر کله چه قطب خان ته دده ملگرو وویل چه له دی لکای څخه ونښته نو ده
 ورته په جواب کښې وویل چه پرته له ما شیر شاه نور ډیر لسمان لری او غما دمر گڼه بیخ
 پروانه لری .

لیکن که ده د میرزا یانو د مقبلی څخه ونښتم ، ودا کمار به زموږ د خاندان او کورنی عزت
 او وقار ته نقصان ورسوی . دای وویل او د خپلو لږو ملگرو سره نی د میرزا یانو په مقابل
 ټپل وکړ او په ډېره میړانه ووژل شو . هر کله چه قطب خان ووژل شو نو شیر خان ته ملگرو
 وویل چه اوس په میدان کښې څه پدی پاتی او خپل لځان له دی میدان څخه روغ او سلامت
 وباسه شیر خان ورته په جواب کښې وویل چه زه به دا خپله سپېنه ډېره شیر شاه ته څه رنګه
 ښیم دای وویل او په دښمنانو باندی نی حمله وکړه او ډېر دښمنان نی مړه او ژوبل کړل او
 پخپله هم و ژول شو ، هر کله چه شیر شاه د قطب خان او شیر خان ددی وافی څخه خبر شو
 او د شیر خان څلور واده لسمان محمود خان او عمر خان او قاسم خان او کمال خان نی د پښی
 څخه راوغوښتل او دی څلور واده نه نی لوی لوی جا گیرونه او طلوع او هلم او نقاری
 وکړی او د دوی نی ډېر قدر وکړ او عمر خان نی لځان څخه وساته او نور دری واده نی دخپلو
 جا گیرانو خواته ولېږل او هر کله چه د برهان پور د قاروغی پادشاه سپه سالار هالم خان لودی
 د شیر شاه په خدمت کښې حاضر شو نو شیر شاه د هالم خان لور د شیر خان عوی هم خان ته
 واده کړه او څو ورځی وروسته نی عمر خان هم د خپل جا گیر خواته رخصت کړ ددی څلورو
 واده ورونو په خصوص کښې ډېر محله ملککو شیر شاه ته شکایتونه وکړل لیکن شیر شاه نه د
 هر کړت او هر چا د شکایت په جواب کښې ویل چه تراوسه لا د ما اوه محکمه د شیر شاه خان

به وینو سره ده او زده به هېڅ صورت نه شیرخان هامن بشم خپه کوی نه شیرشاه به وروسته
 سلیم شاه عمرخان او محمد خان تر یته او قنوج او کوالیار او یسا نه او منجهن خوانه
 د حکومت د ملکی انتظام د پاره ولېزل او په سنه ۹۵۷ هـ کښې د عالم خان اودنی داور خپه
 د عمرخان غوی دولت خان د کوالیار په فلا کښې پیدا شو او هر کله چه د سلیم شاه دوفات
 وروسته همدی د حکومت واگی په لاس کښې ولېولی نو دده د وروڼو سره طبیعت نه لگید
 او الی به له دوی خپه خپه و او په نتیجه کښې ده د محمود خان او قاسم خان او کمال خان خپه
 مغه ورکړې ساگیرم به پرتو واخستلی او د خیار په فلا کښې یې پسران کړی ددی خبر یې
 وروپیلو سره عمرخان وپتښت او نه مایوه په یو نه معلوم خای کښې پټ شو او هر کله چه عمر
 خپه یار خپه د ښوېقال د لاس لاندی لښکری دیږی او اگر یې ته وایرې نو محمود خان او قاسم
 خان او کمال خان ددی وایره وروسته یې د خپه خای خپه دوستی او فخر خمتو نه د راز راز
 وراشولای یې وړنه ورکړل او د ډېرو انعامونو او قندارونو د رغیدو وروسته یې هیو سره
 دوی هم ولېزل او د پای یې په جنگ کښې محمود خان او انجم خان د وایرو وروڼو د ملو
 لښکرو په ډېره ښوان مردی سره مقابله وکړه او په دغه جنگ کښې ډوژا شه او هر کله
 به عمرخان د خپلو وروڼو نه مرگت او نه دی خبری خپه خبر شو چه حکومت د پښتنو دلاسه
 دوت یې د خپل اهل او عیال سره د گجرات خوا ته روان شو او په سنه ۹۶۳ هـ کښې احمد آباد
 ته ورسید او د گجرات مشهور سردار شمس خان فولادی سره یو ځای شو او هر کله چه
 د عمرخان غوی دولت خان غلې شو نو هغه د گجرات یو ښ پښانی امیر حاجی خان سره یو کړ
 نو د د احمد آباد پخوا اداره نوی خای کښې د دولت خان معاش د ساگیرم ټول مقرشو
 او هر کله چه په سنه ۹۸۳ هـ کښې د لښکرو د گجرات حمله وکړه نو په دغه وخت
 کښې عمرخان هم د شیرخان فولادی د غوی عمرخان سره د جنگ په میدان کښې ووژا شه
 په دغه وخت کښې د دولت عمر ۲۳ کاله

سند عالی سره دولت خان

هر کله چه د مغلو لښکرو گجرات وینو و دولت خان د احمد آباد خپه سوارات ته ولاړ
 د سوارات راجا دولت خان سره د عزت او تکریم د لوت وکړ او د خپلو مصاحبا و اولاده
 کښې یې شامل کړ او په سنه ۹۸۴ کښې د گجرات معاصر شاه ابو تراب دولت خان و سوارات
 د راولپنښت او خان اعظم میرزا عزیز د گجرات صوبه د پرتو یې وړاندی کړ او میرزا عزیز
 کوی که د دولت خان د خپلو مصاحبا نو په دغه وخت کښې شامل کړ او په جهان دار نوم
 دای کښې یې ساگیرم ورکړ او هر کله چه میرزا عزیز د گجرات د لښکرو

و فوینتل شو نو دمرزا سره دولت خان هم یو لځای په سفر روان شو او په لیدار کښې د سروهي نومي لځای به خوا کښې دراجپوتو یو لوتې دلی دمرزا عزیز په قافله ناڅایه حمله وکړه دادره ناز که موقع وه او په ظاهر کښې ددغو خلکو شخه د لځان ساتلو کومه چاره نه وه دولت خان به دغې وخت کښې لوی کار داو کړ چه دراجپوتو په مشرتبې حمله وکړه که څه هم پخپله ژوبل او زخمی شو مگر دراجپوتو مشرتبې وواژه او د سردار دمرگ سره سم راجپوت و تشیدل او په دې کبار مرزا عزیز دیر شکر و نه و اېستل او په دغه وخت کښې ټې دولت خان ته دوه زره روپۍ او و آس دانعام په توگه ورکړل او چه مړ کړ نه ورسید نو د دولت خان دغه کارنامه ټې باچاته واوروله یاچا دولت خان لځان شخه راوغوښت تر دغه وخته پوری د دولت د مخ پر مار لایه پوره ډول سره نه و جوړه شوی یاچا دده په دې کار دیر خوشحال شو او دخپلې ووژې شخه ټې طوس شری او کسمبه کوزه کړه او دولت خان نه ټې ورکړه خو ورځی وروسته مرزا عزیز کو که دیاچا شخه خپه شو او خپله وظیفه ټې پریښودله او په کور کښې کښیناست لیکن دولت خان سره ددې هم دمرزا عزیز ملگر تیا بری نه شو دله مرزا عزیز عبدالرحیم دپرخان لځوی چه مرزا خان خطاب ټې درلود او تر اوسه ورته د خان خاندان لقب راوړ کړ شوی خپل لځای ته راوغوښت او دولت خان ټې دلاس نه و نیو او مرزا خان ته ټې و سپاره اودانې ورته وویل چه دایو امانت دی چه زه ټې تاته سپارم دده شخه بهیڅ وخت غافل نشی اوتل ورسره دخپلو ورنو غوندی سلوک کوه په دې خبره مرزا خان دیر خوشحالی ښکاره کړه او دولت خان ټې دخپل لځان سره بوته او دخپلو ورنو و شخه به ټې ورسره زیات ښه وضعت کاوه او دیر بری گران و او هڅ کله به ټې به خپه کاوه په سنه ۹۸۴ ه کښې د دولت خان او مرزا عبدالرحیم به منځ کښې تعلقات قایم شو په سنه ۹۸۵ ه کبر شهپاز خان کسمبه او مرزا خان په اودی پوراو میوا دحملې دپاره ولېږل را با یرتاب دبانسواړی غرونو ته و تشید او په نوبه لمیر او دی پور شاهي لیکرو قبضه وکړه په دې جنگ ک کښې دولت خان دیر جنگ او د قدر وړ خدمتونه وکړل او دینه وروسته په سنه ۹۸۹ ه کښې اکبر میرزا عبدالرحیم دمظفر گجراتی په خلاف په گجرات باندي دحملې دپاره ولېږه او په دې جنگ ک کښې هم دولت خان مرزا عبدالرحیم وساته او داراز په میرانه او زړور تیا ټې حملې وکړی چه د جنگ ټول مشکلات ور باندي آسان شو او د گجرات ددې کامیابی او فتحی په مسئله کښې مرزا عبدالرحیم ته د خان خاندان خطاب او پنج هزاری منصب ورکړ شو او دینه وروسته دسند دمسئله دتسغیر په مسئله کښې دولت خان داسی میرانه او لخوا مړدی ښکاره کړه چه یاچا ورته دوه زاری منصب ورکړ او دسند (سند) د کامیابی او فتحی کاغذونه د دولت خان دنوم په عنوان معنون کړی شو او په کوم وخت کښې چه شهزاده مراد ددکن په فتح مامور شو نو خان خاندان ټې د شهزاده سره داتالیق بهیث ولېږه او دولت خان هم د خان خاندان سره و او خان خاندان به ټې د دولت خان دسلا او مصلحت شخه بهیڅ کار نه کاوه او هر کله چه مراد مړ شو نو یاچا

دده ورور دانیال ددکن اعظم مقرر کړ او خان خانان او دولت خان دواړه دده سره (داتالقی) په
حیث مقرر شو او شهزاده دانیال دخان خانان زوم هم و او هر کله چه دغه شهزاده ته دا خبره ښکاره
او معلومه شوه چه د دولت خان څخه نه زه د ښه فکر او صحیح رای خاوند او نه زړه ورسره ی پیدا
کولی شم او خان خانان نه یې وویل چه دولت خان ماته را کړه ددی فرمایش په جواب کښې خان
خانان اول خپل غږ وړاندې کړل. کڼ هر کله چه شهزاده خپلې مېنې یعنی دخان خانان اورته
ددی فرمایش په علمې کړ او کښې ښیرزیت تا کید او اصرار کړی و او پخپله هم شهزاده په
دغه نظریه ټینګ ولید او خان خانان شهزاده په جواب کښې وویل چه د امیر شاه پخپله د دولت خان
په اختیار کښې ده او ځای په اختیار کښې ده هر کله چه دا خبره دولت خان ته وویل شوه نو هغه په
جواب کښې وویل چه ځای په اختیار دخان خانان په لاس کښې دی که ځان سره می ساتی او که جلا
کوی می اوزه به پخپل کله به خپله خوښه لیده څخه د جلا کیدو ځای وړه کړم په نتیجه کښې د ښیر
اصرار ته وروسته د صفری په مباحثه سنه ۱۰۰۹ کښې دولت خان د شهزاده په مو سلبو کښې
شامل شو او شهزاده دانیال د دولت خان په راوستلو او حاصلولو دومره خوشحالی ښکاره کړه
لکه چه یو دیر لوی سلطنت یې حاصل کړی او په یو ښیر لوی حکومت یې قبضه کړی دی شهزاده
د دولت خان ته د مسند عالی خطاب وړ کړ او د ښیر وروسته یې د خپلو ټولو چارو مدار الهمام او اختیار
دار یې د ښیر وروسته اکبر پخپله برهان پورته ولید او شهزاده یې د احمد انګر څخه برهان پورته
راوغوښت شهزاده دخپل پلار د حکم او غیتنی سره سم برهان پورته رالید او دولت خان یې په
احمد انګر کښې پرېښود په ۲۸ د شعبان سنه ۱۰۱۰ کښې مسند عالی دولت خان په احمد انګر
کښې مړ شو او دده عمر په دغه وخت کښې (۵۲) کاله او دده جنازه برهان پور ته یوړل شوه او
په دغه ځای کښې ښخ کړ شو د مسند عالی دولت خان د عمر ځان لوی دی چه مؤرخین ورسره
د دولت خان سوم یعنی دریم دولت خان وایي او که دریم دولت خان د ښیر نوم د دولت خان په ځای
ښیر ځان نه وی مشهور شوی نو هغه ته به دریم دولت خان او نه څلورم دولت خان
ویل کېده او ښیرزا عبدالرحیم خان خان خانان به ویل چه که یو سړی هر څومره
دیر اوصاف واری مګر کوم یو عیب او قصه هم لری لښکڼ دولت خان بودار از شخص و چه مایه
هغه کښې پرته له اوصافو کوم عیب نه دی لیدلی او که انسان غواړی چه از ورو دی دولت خان ته
کوم عیب منسوب کړی نو هغه به داوی چه دولت خان د ضرورت څخه زیات همت در لوب او دایو
داراز عیب دی چه دیر اوصاف دی ور څخه زار او قربان شی

د مسند عالی دولت خان څخه دده ځای ته یې شوی ووجه دیو نوم محمد خان اود بیل و م ښیر محمد خان
راوردی دواړو ځایانو هم دخپل پلار سره یو ځای ددکن په جنگ ک کښې خپله عمر په ښکاره
کړی او د ښیر وړ خدمتونه یې کړی و او دا دواړه ځایان پرته له مسکریت دفتو او دمبارت څخه

د پوره علم او فضل خاوندان هم ووشهزاده دانیال دغه دواړه وروڼه په خپلو مصاحبینو کښې داخل کړی، اوددوی هر راز رعایت به یې کاوه اوددوی روزنی ته به یې ډیره توجه کوله په سنه ۱۰۱۱ هـ کښې د دولت خان لوی محمد خان مړ شو اوله ده څخه یو خضر خان نومی لوی پاتې شو او په دې وخت کښې د مسند عالي دولت خان صرف یو پیر خان نومی لوی پاتې شو هم دغه پیر خان د دولت خان لوی دی چه وروسته ورته د خان جهان لقب ورکړ شوی او تر نن ورځې پورې د خان جهان لودی په لقب او خطاب شهرت لري او هم دغه شی ددی کتاب د لیکلو اصلي باعث او حقیقی موجب دی

خان جهان لودی

په سنه ۱۰۱۰ هـ کښې پیر خان د دولت خان لودی لوی دوشهزاده دانیال په مصاحبت کښې شامل شو د پیر خان قابلیت او اعلیت ډیر زر دوشهزاده توجه ځانته جلب کړه اوشهزاده لوی د بیلار اسم البدل وگانه اوده اختبارات او افتداریې ډیر زیات کړه او د دولت خان لوی چاری او وظائف یې دته وسپارلی او د دی الحقی په لارې ورځ ۱۰۱۳ هـ شهزاده دانیال په د کن کښې وفات شو

اوده مرگ نه شپږ نیم میاشتې وروسته د جمادی الثاني په ديار لسم ۱۳ ورځ ۱۰۱۴ هـ کبر هم مړ شو اوشهزاده سلیم د اکبر د مرگ نه وروسته چه جهانگیر لقب یې در اود په تخت کښېناست په سنه ۱۰۱۳ هـ کښې چه شهزاده دانیال ژوندی و نه کړ نه یې پیر خان څخه ددی خبری پغام او خبر ولېږه چه ته راڅخه راشه غالباً جهانگیر پیر خان اودی کبله خپل خان څخه راوغوښته او د شهزاده دانیال څخه یې جلا کاوه چه هم د شهزاده دانیال د سلطنت د تخت په نیولو کښې د جهانگیر رفیق و او هم نه د جهانگیر رقابت کولی شو او پیر خان دعوا نمدی او قابلیت د شهرت څخه جهانگیر نه رسیدلی و لیکن که څه هم جهانگیر پیر خان ته هر راز اطمینانونه او طمعی ورکړی لیکن پیر خان دا خبره غوره نه کړه چه د شهزاده دانیال څخه جلا شی په کوم وخت کښې چه اکبر وفات شو نو په دغه وخت کښې خان خانان او پیر خان دواړه په برهان پور کښې واوډد کړن د معاملاتو په اصلاح او حل کولو کښې مصروف و میرزا عزیز اومان سنگه دواړه ددی خبری مخالف و چه جهانگیر په تخت باندې کښې اودوی غوښتل چه د جهانگیر لوی خسرو په تخت باندې کښې نوی خسرو دمان سنگه خور یې او د میرزا عزیز داماد اوزومو که شهزاده دانیال ژوندی وی نو خان خانان به د دانیال دپاره جهانگیر په مقابل کښې ډیر کوشش کړی او دانیال به یې په تخت باندې کښې نیولی او پیر خان به هم په دی کوشش کښې برخه اخستی وی لیکن پیر خان او خان خانان دواړه د دانیال د وفات لایخوا ددی تسکین او مصیبت څخه خلاص کړی و او په دې وخت کښې جهانگیر هم د خان خانان او پیر خان څخه کومه اندیشه او ویر نه در لیدله

اوهم داسبب وچه جهانگیر به تخت باندی، د کیناستاو سره سم خان خانان ته ددکن مهماتو داهتمام مسند اوخلعت ولېزه اوپیرخان ئی خپل لخان خخهراوغوښت خان خانان دشاهی ایاچیانو سره، دغریضی په ډول یومسکتوب په دی مضمون ولېزه چه پدی وخت کشی په بیخ صورت دپیرخان ټیگ له دی لځای خخه مناسب نه دی هر کله چه جهانگیر لادیخواخه داخبره غوښتله چه پیرخان خپل لخان خخهراوغواوی نودخان خانان دغی پیشنهاد لادجهانگیر دشوق اورتیز کر اودوباره تاکیدی حکم ئی په دی مضمون صادر کر چه بلاوقفه پیرخان ماشخه راولېزه ددی حکم په رسیدلو پیرخان دپیرخان بورخه روان شو او هر کله چه په لاهور کښی جهانگیر خسرو نیولی او حسن بیگ اونوروته ئی سزا ورکړی وه دی دجهانگیر به خدمت کښی حاضر شو جهانگیر دپیرخان بهراتاو دیرخوش شو اودصلابت خان خطاب اودوه هزاری منصب ئی ورته ور کر اودینه وروسته جهانگیر د کابل په اوړی روان شو اوپیرخان اودی چه صلابت خان اقب ئی درلود هم دخپل لخان سره کابل ته بوته په دی سفر کښی په ورځ تر ورځه دجهانگیر توجه دصلابت خان په خصوص کښی زیاتېدله اوهر کله چه د کابل نه جهانگیر بیرته لاهورته راغی اوصلابت خان ته ئی پنج هزاری منصب اودخان جهان خطاب ور کړاوپه خپله فرزندى باندی ئی هم مقتدر کر لکه چه پاچا په خپله قلم دایت ولېکه .

فرزند خاص شاه شد از قدرت الله
خان جهان مرید جهانگیر یاد شاه
و ددی بیت دلیکونه وروسته ئی ملا احمد مهر کن دا وغوښت او ورته ئی حکم ور کر چه اییت دگونی په عمی کښی وکینه اورائې وده اوهر کله چه ملا احمد گوته تیاره کړی دپاچا حضورته را وده نو پاچا په خپل لاس دغه گوته خان جهان ته ور کړه هر کله چه حاسدینو به خان جهان دپاچا دغومره اطف او مرحمت او عنایت ولیدنو موقعه ئی پیدا کړی اوباجا ته ئی مخصوصی ډول وویل یو یشتون ته دومره جگه مریه ور کول اوپه لځووالی نیول د عقل او احتیاط خخه اری کاردی په جهانگیر دحاسدانو دغو خبرو ادولی او معکوس اثر وکړ اوبله بلخ ئی به دربار کښی خان جهان ته مخصوص خلعت او مخصوص آس او دجواهر د تسبیح مرصع ختجر او کمر بند اوپه زرو جرا وشوی نوره ور کړه او دقوار امر او ا د د زیرانو شه ئی په یو جگه ممتاز لځای کښانوه اوله ټولو خخه ئی ورته جگه رڼه ور کړه .

هر کله چه جهانگیر دارالسلطنت آگری ته ورسید نوده دمرزا عزیز کوکه دو زلواراده کړه اوټولو امر او دپاچا ددی ارادی تائید وکړ . خان جهان په دی مجلس کښی نه و شریک یی او شاید چه دی په دغی مجلس کښی چا قصدأ نه و شریک کړی هر کله چه خان جهان چا ددی ارادی خخه خبر شو نو بېخه دپاچا حضورته حاضر شو اوپه دیره آزادی سره ئی

ورنه به دی دول عرض و کر چه دخان اعظم مور (جیجی) ستاپلار ته تی ور کریدی اودخان اعظم
 پلار شمس الدین محمد خان (انکه) به هغه وخت کیتی چه سلطنت به خطر کیتی و بیرم
 خان ته سخت شکست ور کر دی سلطنت بنیادی کسک کر دی و او هم دغو کار نامو حاسدان
 دی خبری ته میچور او آماده کرل چه هغه به تاباندی م کر دی اوسره ددی چه هغه ستاپه پلار
 خیال بخان فدا کر دی - دمرزا عزیز کو که کار نامی او داخیره چه اکبر به هغه دیر
 ازونه و دل هرچا ته ینکاره ده مرزا عزیز ستا تره دی او ستا دعتز او عظمت بخای دی او
 دهغه به اضطرابی غلطی دومره سخت گیری کول او هغه سره دغه د بی مهری - ملوک هیچ
 کله ستا دشان سره مناسب نه وی به پاچا بادی دخان جهان و بنا پوره اثر و کر او هم به دغه
 وخت کیتی بی دمرزا عزیز چه خان اعظم لقب بی درلود قول لغز شونه او سهوی معاف
 کر دی او اوه هزاری منصب او خلعت او آس بی ور کرل :

که شه هم عبدالرحیم خان خانان دجهانگیر به تخت باندی د کیناستلو به موقع کیتی
 دجهانگیر مخالف او مزاحم نه واونه دی به دار السلطنت آگره کیتی به دغه وخت کیتی
 موجود و لیکن دجهانگیر به تخت باندی د کیناستلو څخه لغزی ورخی وړاندی دی ددغی کار
 مخالف و اوهم له دی کبله به دغه وخت کیتی یعنی به تخت باندی د کیناستلو نه څخه ورخی
 وروسته دجهانگیر انتقامی جذبی حرکت و کر او ده دخان خانان پنجه زری منصب اودامارت
 اول سامان او قول جاگیر او نور شبان ضبط کرل او خیال بی درلود چه دی نظر بند کر دی
 او د دوبار امراء هم دخان خانان مخالف او بد خواه وو او که چاده سره همدی هم لرله
 نو هغوی دومره جرئت نه درلود چه دخان خانان به خصوص کیتی کومه دخیر خبره و کر دی شی
 به دی ناز که موقع کیتی چه محکمه او آسمان قول دخان خانان مخالف لیدل کیدل خان جهان
 لودی خیل شرافت او انسانیت به دی دول ینکاره کر چه به آزادانه لهجه اودول بی به دوبار
 کیتی پاچاته به دی مضمون عرض و کر چه خان خانان دسلطنتی کورنی پخوا نی نمک خور او
 روزل شوی دی او دده ذلیلول اورسوا کول او دته ضرر او نیکلیف رسورد شاهانه ذات سره
 مناسب نه دی او دینه وروسته بی داشمر و اوست :

چوب را آب فرومی نه برد از بی آنکه شرم دارد ز فرو بردن پرورده خویش

دخان جهان دی خبرو د فچین او تازیانی کار ور کر او دجهانگیر به زده کیتی بی
 دغوی او دگندر ینکلی او غوره او صاف برته ژوندی شو اودخان خانان منصب او جاگیر بی
 بیرته ور کرل او ددکن به نظامت بی مامور کر . دینه وروسته جهانگیر بیادوباره دخان خانان
 څخه له دی کبله خپه شو چه ده دغمبر جی حبشی سره دوستی پیدا کر دی او دجانه نومی بخای

او نورو لځايو خو کلي او باندي نې په خپله خوښه غنبرجي حبشي ته ورکړی وی . خان خانان آگرې ته وغوښتل شو او زړدي وه چه دته يوه دعبرت وړ سزا ورکړی داواری هم خان جهان دسره و دنگل او د خان خانان سفارش ټی و کړ او په يو دا راز لطيف او عاقلانه ډول ټی پاچا پوه کړ چه دغه ټول فيض او فخر ساده شو او دخان جهان څخه ټی دخان خانان ضمانت واخست او بيرته ټی دوکن نظامت ته ولېږه .

پورته مو داخبره ذکر کړيده چه دخان جهان لودي پلار نورو دولت خان دمرزا عزيز او مرزا عبدالرحيم سره په کوم ډول تعلقات او دوستي درلوده خان جهان دخپل پلار ددی دواړو محبساو او قدر دانانو حقوق په ښه ډول سره ادا کړل . لېکن د ټولو څخه د حيرت مقام دادی چه په کوم وخت کښې جهانگير دراجه مان سنگه داستيصال اراده وکړه نو په دغه وخت کښې هېچا ددی خبری خيال او گمان نه درلود چه کم يو سړی په دمان سنگه په خصوص کښې دسفارش اقدام وکړی او يا به په دی خصوص کښې خوله بيرته کړی مان سنگه دغه سړی و چه ده غوښتل چه جهانگير دتخت څخه محروم کړی اودا کښې دمرگ نه وروسته ټی دی دپاره چه خبرو په تخت کښېنې ډېر زيات کوښښونه وکړل او هم نه خان اعظم مرزا عزيز کو که غولولی او په دغه خيال او کار کښې ټی دمان سره ټی شريك کړی وو جهانگير به خپل زړه کښې دمان سنگه څخه ډېر نفرت درلود لودي به راجيو او باندي ډېر بد گمان شوی و دجهانگير په دربار کښې هېڅوک داسی شخص نه و چه دغه دمان سنگه په خصوص کښې دخبر کومه خبره وکړی شی لېکن په دی موقع کښې هم خان جهان لودي وړاندي شو او هغه پاچاه دمان سنگه د کار نامو اوفدا کارو هغه دامستان واوراوه چه دا خبره دوره کښې ټی کړی دی او دی مطلب ته ټی هم پاچا ملتفت کړ چه دپاچا دپاره دسلطنت داستيکام اورون ټی دپاره دعفوی نتيجه دانتيقاص څخه ډېره ښه او غوره ده لېکه چه جهانگير دمان سنگه دقتل دارادی څخه صرف نظر وکړ او ډېر مناسب جاگير دورکولو نه وروسته ټی ددکن خواته رخصت کړی او دی په هم دغه لځای کښې مړ شو ، گویا خان جهان او دی ددی خبری ټيکه کړی وه چه دمر شاهي ممتوب سفارش وکړی اودهر معزز شخص عزت محفوظ وماني اوتل به ټی ددی خبره کوښښ کاوه او که خان جهان لودي نه وی نو جهانگير به دغه دريواره امراء يعنې خان اعظم مرزا عزيز کو که او عبدالرحيم خان خانان او راجه مان سنگه وژلی وو او دپاچا پاك لاسونه به ددوی په وينو سره شوی اودهندوستان په بدنامو پاچايانو کښې به شاملی شوی و او دشاه جهان ددوری هېڅ يو مؤرخ د خان جهان لو دی هغه کار نامی او دجهانگير په دربار کښې دده هغه اقتدار چه دته خدای ورکړی وه دی کبله مفصل نه دی ليکلی اونه ټی ليکلی شو او دا لیککه چه دشاه جهان په وخت کښې خان جهان لودي دسلطنت دځمې او

باغی او طایفی گنبد کبده لکه چه به و دانندی کرشو کنبی به مونبرده زده ژوبلو و نگی
 داستان بیان کرو ، دا پورته ذکر شوی اکثر معلومات او حالات د مغزن افغانی نو می هغه
 کتاب څخه اخیستی شویدی چه د جهانگیر به دوره کنبی حبیب الله هروی تصنیف کړیدی ،
 ددکن د سلطنت نظام شاهي او د پلي تعلقات دېر خراب شوی و جهانگیر شهزاده پرویز
 د کن خواته ولېزه لیکن د شهزاده دروخته لونه وروسته ددی خبری ضرورت محسوس شو چه
 باید دغی خواته یوزیر دست سیه سالار اود تدبیر خاوند ولېزل شی ، ددربار امر او د خان
 جهان لودی امر او اقتدار ته نشو کنبی او ټولو به دده د حسد په سترگو محسوس او نه دی
 کبله دوی داخبره غوښته چه به کومه وسیله خان جهان لودی د پاچا څخه بیل او جلا کړی
 نو هم ددی مشکورې به امر ټولې دا مشوره او دا نظریه ښکاره کړه چه پسرته د شان
 جهان لودی بل دا راز غوره او د تدبیر خاوند شخص نشته چه هغه ددکن مهمات او مشکلات
 به په شان سره حل کړی شی اودا مشوره بالکل معقوله او به نغایوه اونه په دغه دربار کنبی
 د خان جهان اودی غوندی بل شخص و جهانگیر طوعاً او کرهاً دخپل پخوان څخه د خان جهان
 جلا کیدل غوره کړل او خان جهان د سنه ۱۰۱۹ هـ په اوتلور کنبی شهزاده پرویز څخه
 برهان پورته ورسید اوددکن په مهماتو کنبی شریک شو اودصفری په ۱ سنه ۱۰۱۹ هـ کنبی
 دملیکایور د جنگ په میدان کنبی خان جهان اودده وراره خضر خان ددکن د لښکر سره
 به مقابلې کنبی د خپلی پښتون ولی حق ادا کړی او خپله لخوا نودی او برانه کی خلیکونه
 ښکاره او په د لکن کنبی ئی د دیلمی د سلطنت رعب او شان ښکاره
 کړ عبدالمسلم حسین خان خاندان د اتالیقی په توگه د شهزاده سره ټولیدلیکن
 تر اوسه دوی کرم بوکار نه و کړی شوی د خان جهان لودی په رسیدلو ددکن د مهماتو رنگه
 او بڼه بدل شو او هر کله چه د نظام الملک لیکرو د خان جهان لودی بمقابل کنبی شوواری
 ماتې وکړه او بدغه وخت کنبی د غنبرجی حبشی ته خوا دروغي درخواست راغی که څه هم
 خان جهان لودی او شهزاده پرویز دواړه دروغي طرفداران نه وولیکن خان خانان او د لښکر
 نور مشران روغی نه آماده شو او غنبرجی حبشی د بالا گهاټ او جالسه خو علا فی دوی ته
 برکزی او د یو مغلوب په حیث ئی پورته وکړه - ددی روغی نه وروسته شهزاده د خان خانان
 او خان جهان سره برهان پورته راغی او دا ځای بدغه وخت کنبی ددکن د ناظم مرکزو
 د رجب د میاشتی په اوم سنه ۱۰۱۹ هـ کنبی مهابت خان د پاچا ته خوا راوړسید او خان خانان
 به ئی پدی مضمون شاهي حکم راوړسایه چه فی الحال خپل ټول وظائف خان جهان نه و سپاره
 او آکړی ته راضه لکه چه عبدالمسلم خان خانان د شهزاده اتالیقی او ددکن ټولی چاری
 خان جهان ته و سپارلی او مهابت خان سره آکړی نه روان شو خان جهان تر یوو پښتو میاشتو

وردی د شهزاده اتا بقی او د بر آراو د کن ناسظم او حاکم و - او در پنج الاول په د و هه
 رخ سنه ۱۰۲۱ کښې ارادت خان چه خان اعظم خطاب ئی درلود د شهزاده اتا بقی مقرر
 و او برهان پورته راغی او خان جهان اودی پخپل حال د سیه سالاری په عهده پیا ئی شو
 شهبان په ۱۹ سنه ۱۰۲۱ ه کښې خان اعظم شهزاده پرویز د برهان پور څخه د خپل نشان
 ره دولت آباد ته روان کړ ، جهان گېر ددی خبری حکم ور کړی و چه د برهان پور د موسم
 تیریدلو او د سهیل د ختلونه وروسته باید د برهان پور لیکری د شمال او مشرق له خوا او
 گجرات حاکم عبدالله خان فدوی د علی مردان خان او خان عالم سره د شمال او مغرب له
 راه په دولت آباد حمله و کړی ددی حکم او فرمان سره سم خان اعظم د برهان پور څخه
 بان شو لیکن پدغه وخت کښې د احمد نگر شاهي نظام لیکرود خاندیس په صوبه حمله شروع
 پی وه او له دی کبله د خاندیس د صوبی د حفاظت د پاره خان جهان مقرر شو خان جهان
 دوه لیکری پخوا کښې د نظام شاهي لیکری مانی کړی او د دکن د لیکرو ملا ئی ماته کړه
 په شلو ورځو کښې ئی دننه د ننه د خاندیس او د خاندیس د سرحداتو څخه حمله راوړو نکي
 غلور او ددوی خطر ته ئی بالکل په اطمینانی ډول سره ور که کړه او له دی لځای نه
 شهزاده په اورچه ډېر ورو ورو د دولت آباد خواته وړاندی کېده روان شو او هغه سره
 لځای شو او دغه لځای ته رسیدلو سره سم ئی دا خبر واورید چه غنبرجی حبشی یعقوب خان
 شلو زرو سپرو سره د بالا گهاټ ته په خاندیس باندی د حملی کولو د پاره لږږ لی دی او
 ی خبردار ویدلو سره سم خان جهان اودی پدی خیال د بالا گهاټ په اورروان شو چه دغه
 م شاهي لیکری مانی کړی او د هغی خوا څخه بیرته دولت آباد ته راشی او پدی چپاو
 ی راجه مان سنگه او صورت سنگه هم خان جهان اودی سره ملگری وو - هر کله چه دی
 گهاټ ته ورسید نو د کښانو لیکرو ته ئی مانی ور کړه او دینه وروسته خان جهان اودی
 دولت آباد خواته وخوژید په دولت آباد باندی د حملی کولو تاریخ د پخوانه قاکل شوی د
 باید په محمدغه ورځ عبدالله خان فسوی او خان جهان اودی د دواړو ډډو څخه حمله وکړی
 جهان اودی د بالا گهاټ څخه فارغ شوی د دولت آباد خواته په یو دا راز وخت روان
 و چه باید دی پدغه قاکل شوی تاریخ دغه لځای ته اړ ورو رسیدلی وی لیکن یوفدرتی
 ده ته پیش شو او هغه داو چه په لبار کښې په دوی باندی یو دا راز سخت باران شروع
 چه لیکرودی خبری ته اړ او مجبور شو چه دوه دری ورځی حصار او په یو لځای کښې
 شی او هر کله چه دباران څه قدرته دوی ته مهلت ور کړ نو دوی د دولت آباد خواته
 و شو - سره ددی چه عبدالله خان فدوی ته دا خبره معلومه وه چه خان جهان اودی تراوسه
 د آباد ته ندی را نژدی شوی او دوه دری ورځی لځند به و کړی لیکن سره ددی ده

یوالمی پدی خیال چه دولت آباد فتح نموده نوم تمامه شی دخان جهان انتظار نی و نه کراوسمه نی و کړه او د دولت آباد نه دولس کړو ه بیرته په بیضا پور نومی لځای کښی نی د غنبر چی حبشی سره مقابله وشوه او عبدالله خان پدغه مقابله کښی مانی و کړه او و تشدید او علی مرد انسخان او مرزا میر خوردار خان چه خان عالم خطاب نی درلود دواړه سرداران ژوبل او گرفتار کړی شو خان جهان لودی د دولت آباد څخه ۴۴ کړوسه بیرته وچه ده د عبدالله خان د مانی او تشدید او او د دواړو سردارانو د ژوبلی او نیولو خبر واورید اودغه حال ورته معلوم شو په دغه لځای کښی خان اعظم هم دخپلوالینکروسره دخان جهان سره یو لځای شو اوشهزاده ورو ستو په ملسکا پور نومی لځای کښی اقامت کړی وهر کله چه شاهی لنگر د عبدالله خان د مانی او علی مردان خان او خان عالم دواقامتو اوماتی او نیوانه خبر شو نو ددوی او ددوی د سردارانو حوصلی ټپتی او خرابی شوی اوتولو دا خبره ښه او مناسب و گڼله چه باید بیرته برهان پورته ولار شو لځکه چه د دین لنگر ډیر زیات اوشاهی لنگر وته د جنگ دواوژمودرا رسواو کوم پوره انتظام نشته دی د خان جهان لودی د بیرته تللو څخه با لکمل انکسار و کړ او دوی ته نی وویل چه تاسی ټول بیرته ولارشی اوزه یوالمی دخپل شخصي سر سره داته پانی کهنیم اوبه دین کوم دا اختلاف ډیر وړدشو او خبره دی سده ته ورسیده چه خان اعظم اومان سنگه او تر سنگه یو بندیده او خواجه ابو الحسن اونور ټول سرداران د خان جهان لودی خیمی ته و رغلیل و تولو دا خبره غوښتله چه دی په مرزا زعفر بیرته تللو ته آماده او دی په دی خبره رضا او ادار کړی چه بیرته ولارشی مگر خان جهان با لکمل دی کار ته آماده نشو په دی اصرار او انکسار کښی نری ورغی تیری شوی او د نظام شاهی لنگر و یمنی د سستی ددوی د لنگر لځا پورته را نودی شوی او خپل جسارت نی دوی ته ښکاره کړ چه دغه د سستی دوی مانی کړی اوبیرته نی و لغلوی ددی قضی د فیصه کولو او د خان جهان د بیرته یو تلسو دپاره مان سنگه او خواجه او ابوالحسن اونورو سردارانو داته پیر غوره کړ چه باید یوسف تیار کړشی لکه چه په دی مضمون یوسند ولیکل شو چه خان جهان په هېڅ صورت بیرته تلسوته نه آماده کهنی مونږ د حکومت مفاد اوشاهی مقاصد په نظر کښی نیولی دا خبره مصلحت گڼو چه له دی لځای څخه بیرته وگرځو او دولت آباد خواته بالکل وړاندی ولار شو مونږ ټول خان جهان په دی خبره مجبور و چه بیرته ولارشی او که زمونږ دا نظر به د پاچا خوښه نه شوه نو مونږ به د شاهی عتاب وورد اوسمه حق یواو د خان جهان ددی خبری او مسئولیت سره کوم ربط او علاقه نه لری مونږ دا کاغذ خان جهان ته د سند په ټول ور کړو هر کله چه په دغه سند ټولو امضاء گانی و کړی اومکمل شو اودغه سند خان جهان ته وړاندی کړی شو نودی بیرته تلسوته

تبار او آمده شویسکن تراوسه لادوی روان شوی نه وو چه دملککا پوره دشمزاده کاشاند به دی مضمون را ورسیده چه داحمد نکر نظام شاهی حکومت دیبجاپور عادل شاهی حکومت به ذریعه دروغی درخواست کړیدی او دیبجاپور دسفارت نه مونږڅخه را رسېدلی دی . به غرضی دول چټککه معامل کړی اوټول سرداران او امراء د خپلو لیکرو سره ملککا پور نه بیر ته دی دپاره راشی چه دروغی به شا اوخوا کټی مشوره وکړو- لکه چه ټول ملککا پور ته ور سېدل اوصالح نامه ترتیب شوه .

هر کله چه به ملککا پور کټی صلح نامه لیکل کیدله او تکمیل نه رسیدله په شلم دمحرم سنه ۱۰۲۰ هـ کټی حبیب الله هروی دخان جهان لودی ملازم د مخزن افغانی نو می کتاب به لیکلوپیل وکړ، او په اسم دمحرم سنه ۱۰۲۱ کټی به برهان پور کټی ئی دا کتاب خلاص او ختم کړ. دصلح نامی دتعمیر او تکمیل نه وروسته شپږا ده یرویز دملککا پور څخه روان شو او دمحرم دمیاشتی په آخرسنه ۱۰۲۰ هـ کټی داوړا ورسره برهان پورته ورسید او دریمع الاول د میاشتی سنه ۱۰۲۱ هـ پوری خان جهان لودی په برهان پور کټی دشمزاده یرویز سره د او دریم الاول په دوهم تاریخ سنه ۱۰۲۱ هـ شاهي حکم سره سم خان جهان لودی دبراردصوبی گورنر مقررشو او دبرهان پورته دایچ خواته روان شو جها نگیر دبرار دگورنری فرمان به خپل قلم لیکلی او دخلعت اوتوری سره ئی ده ته لږځلی و په دغو وختو کټی دبرار صوبه یوه سرحدی صوبه وه او ددی صوبی دحکومت دپاره ډیر هو ښار او معتمد شخصي یکارو . اوهم به دی کال دتمبان به میاشت کټی دجمعی په شپه به ایلچپور کټی خان جهان به خوب کټی د حضرت صلی الله علیه وسلم زیارت وکړ خان جهان چه سپار د خوب سه را ویش شو نو ددی خو شحالیا به ائسر ئی خپل ټول مال اوښته په فریبا و وویشه او په ایلچپور کټی خسان جهان دذالحجې ۱۰۲۲ پوری ټاټی شو او ددی سرحدی صوبی انتظام ئی په ډیر ښه شان سره وکړ داته به ده څخه ډیر علما او صالحا اوصوفین راټول وو او په دی لوی کټی به دده دعمرا ووختونو ډیره برخه دعالماوو اوښو خلکو په مجلس او مصاحبه کټی تیربڼه ډیره ایلچپور کټی دجهانگیر شقه پورچاپه په خپل قلم لیکلی وه خسان جهان څخه را ور سېده چه دهنی الفاظ دا وو .

فرزند سادات مند صاحب اقبال گوهر درج دوات واجلال منظور انظار مرید بااقتدار خان جهان باستفاضه انوار خاطر داش آرای منظور و ملحوظ بوده خاطر اشراف اقدس ما را نگران خود شناسید و چون مهمات دکن عمده الملک رکن المظنن خان خانان سپسالار وابسته بالافل مهمی که باعث توقف آن فرزند باشد در میان نیست بایند که خود را متوجه در گاه سازد و اگر درین باب تعطیل نماید بعد ازین بطالب او چیزی نوشته

نخواستند - ددی شاهی شقی به رسیدلو بگوان داس دسلطنت و کینل چه به ایلیچپور
 کینی و خان جهان ته می ددی خبری مشوره ور کره چه باید ته اورو و به دی خصوص
 کینی شاهزاده پرویز او خان خیانتان سره مصلحت و کری ددی وینا به اثر خان جهان
 برهان پورته اطلاع ور کره او شاهزاده به دی کیفیت خبر کر او ددی اطلاع او مصلحت به
 جواب کینی شاهزاده فی الحال خان جهان ته ولیکل چه ته ایلیچپور بالکل پری نذر دی
 اوزه به پاچا ته ستایه خصوص کینی ولیکم چه به دی موقع کینی دایلیچپور خغه دخان جهان
 تلسلی به هیش صورت مناسب نه دی - شاهی در بارت ته شاهزاده ددقی خط رسید او او
 دخان جهان پاچا خغه نه ورتلدلو حاسدانو ته دخبرو جوړ ولو موقع ور کره او هور راز راز
 دروغ شکا یثونه جوړ او دپاچا به زده او دماغ کینی می دا خبره کینولنه چه خان جهان
 بغلیسه داخبره نه غوازی چه در بارت راشی او دا بیکه چه هغه ددکن دشاهانو سره دوستانه
 تعلقات قائم کریدی دی پرویا گنداو خبرو به پاچا دومره اثر و کر چه پاچا خان جهان
 دبرار صوبه داری خغه دگجرات حکومت ته تبدیل کر او دتبدیلی به فرمان کینی می ورته
 ولیکل چه دبرار صوبی خغه دگجرات صوبه به ده او به دغه شای کینی دگوان او بهیل
 قام هومر دینوچه به غرونو کینی می لهای نبولی دی اوسر کشی او بی لباری توب می اختیار کریدی
 ستایه ورتلدلو به دغو به به شان سره علاج او چاره وشي ، لکه چه خان جهان دایلیچپور خغه
 روان شواول برهان پورته شاهزاده وابدلو دیاره ولاړ اوله دغی لهای خغه گجرات ته وخواخید .

شاهزاده خان جهان سره دومره مینه پیداشویره چه شاهزاده به هیش صورت دا خبره
 نه غوښتله چه خان جهان اودی لده خغه بیل او جلا ش می هر کله چه خان جهان گجرات ته
 ورسید نویه تهالانسیر نومی قلا کینی می لهای وینواو به غور وحو کینی دغه صوبه دمر رازفتو
 خغه پا که شوه هر کله چه به گجرات کینی دخان جهان خغه یونیم کال خیر شونو دینه وروسته
 شاهزاده پرویز دپاچا حضور ته یوه هر یضه به دی مضمون ولېزله چه اوس به گجرات کینی
 دخان جهان پاتی کیدلو ته ضرورت نشته دی اوزه دا غواړم چه خان جهان ته ددی
 خبری اجازه ور کرې چه هغه مساره به برهان پور کینی وی - جهانگیر د شاهزاده دا هر یضه
 منظوره کره او خان جهان دشعبان به ۲۷ سنه ۱۰۲۳ دتالانسیر دقلا خغه روان شواو درمضان
 به امپری ورغ برهان پورته شاهزاده خغه ورسید هر کله چه به برهان پور کینی دخان جهان
 شاهزاده سره نه میاشتی تیری شوی نو نور جهان بیکم جهانگیر به دی خبره مجبور کر چه
 خان جهان دبرهان پور خغه دارالسلطنت ته راوغوازی لکه چه ددغی فرمایش به اثر
 جهانگیر بیادو باره مکتوب ولیکه او به دغه مکتوب کینی می ده سره دخیل ملاقات شوق
 ښکاره کر او لمان خغه می راوغوښت به دی لعل کینی شاهزاده پرویز قول ته بیسرونه او

کوشیده و پیکاره اوی نتیجی ثابت شو او د جهانگیر به خوا د خان جهان درازو بتلویب
 مخصوص کیتی مسلسل فرامین را در سیدل او به ۴ د جمادی الثانی ۱۰۲۴ هـ خان جهان
 د بهران پور خفته داجیر خوانه چه جهانگیر هم به دغی لهای کشی و روان شو او شاهزاده
 پرویز د خان جهان لودی سره به دهر خیسگان او بشکو به د کوسر گوداغ و کره هر کله چه خان
 جهان اجیر ته دوه دری منزله لودی شونو جهانگیر دده داسقبال دیاوه شاهزاده خورم
 (شاهجهان) دده مغی ته واپزه اود خیل یو مخصوص معتد به لاس ئی ورته خلعت او خاصه
 آس هم واپزه او هر کله به دی اجیر ته یو منزل لودی شو او پاچا دده داسقبال دیاوه
 دنور جهان پلار اعتماد الدواه او آصف خان وزیر اعظم او مهابت خان دروازه دهر او ی
 وزیران واپزل - او به اجیر کشی د خان جهان دیاوه دهر عالی خیمه اوسرا پر ده نصب
 کری شو او دنور جهان له خوا راز راز میوی او شیرینی او دیاجا د مطبخ ته راز راز
 خورا بگونه دغی خیمی ته ، واپزل شو او درنگ به درنگ او ساعت به ساعت به ئی
 کوم پوشی دغی خیمی ته ، دتحفی به دول واپزه ، دمازیگر دلاما دده به وروسته خان جهان
 دپاچا حضور ته حاضر شو او پاچا چه دارینه وایدنو ورته ئی وول : « ایا خان جهان خوش
 آمدی پیش ما » هر کله به خان جهان شاهي تخت ته لودی در سید نو پاچا به خانگیر
 ودرید او فان جهان سره ئی معانقه و کره او ورسره لودی وت اودده تنه ی ئی بیسکلی کره
 اودینه وروسته ئی ور خفته به دهر میوه او خصوصی انتفات دسفر دحالاتو او دخبریت پوښتنه
 و کره خان جهان دپاچا حضور ته دهری قیمتی تحفی او نذرانی ودراندی کبری او دشیی بیا
 پاچا دی خیل خان شغه دخصوصی صحبت دیاوه راوغوښت او تر دهر وخته پوری ئی ورسره
 به هر موضوع کیتی خبری اتري و کری لودی لهای پوری کوم حالات چه د خان جهان
 لودی به خصوص کیتی لیسکل شویدی هغه اکثر عجیب الله خان هروری د تصنیف دمخزن
 افغانی شغه اخستل شویدی او حبیب الله خان هروری د خان جهان لودی دافغانو عینی شاهد
 او هغه راوی دی چه دغه واقعات ئی به خپلو سترگو لیدی دی ، دحبیب الله خان هروری بیان
 خان جهان به اجیر کشی خان جهان ته رسوی او به دی لهای دغه بیان ختمبندی او لودی
 لهای پوری د خان جهان لودی زمانه دده دعروج اوقبال زمانه گول کیتی او دینه وروسته
 دده ازوان شروع کیدونکی دی

د خان جهان لودی د ژوندون نیمه وروستنی برخه

خان جهان لودی یو زړه ور او وفادار او بکرانگ او یو چته انسان و دسلطنت دربار
 به دغه وقت کیتی دسازشونو مرکز و آصف خان وزیر اعظم داخبره غوښته چه باید د
 جهانگیر ته وروسته شما نجوم اوداماد شاهزاده خورم (شاهجهان) به تخت کښینی او دهغه

خود نور جهان بیگم چه دسلطنت به چارو کشی دخیاله او دجهانگیر به زده نی قض
 کری وه داخبره غوثیه چه دجهانگیر نه وروسته شهزاده شهریار پاچا شی اویخه جهانگیر
 شاهزاده پرویز دواپمهدی دیاره تا کلی و او خان جهان لودی او خان خدایان او نور امراء
 ددی خبری طرفدار ووه نور جهان بیگم خان جهان دبرهان پرویز دی دیاره راغوثیه و
 دی دخیل تأثیر او اثر لاندی راوی اویه کوم ذریعه دی دشهریار هوا خواه او معاون کره
 او آصف خان به دی کوشش کشی و چه خان جهان دشورم طرفدار کری هر کله چه
 دجهانگیر دواپمهدی ددکن به معالانو خبری اتری اومذاکرات شروع شو اویخه خان جهان
 لودی هم به دغه مجلس کشی حاضر و دربار قولو حاضرین و او نور جهان او آصف خان
 طرفدارانو به اتفاق سره دشهزاده پرویز بد شروع کرل اولوالو درباریانو دشهزاده پرویز
 سره مخالفت بشکاره کرل اویه دی خصوص کشی نی دخان جهان شغه چه به اولو کشی بنا
 او شغه شاهدو تائید وغوثیت که خان جهان دنورو امراء غوثی یو چا لاک او زمانه ساز
 شخص وی نو دومره خوبه نی کری وی، چه هبغ به نی نه ویلی اود دغی کار به مقابل کشی
 به نی دغاموشی او چپ وال شغه کار اخیستی وی لیکن دی دغی راز اشتغالو شغه نه و
 اویه دیره آردی او جرئت نی دشاهزاده پرویز او خان خدایان اوصاف او بنه والی بیان کر
 او یوالخی دغوثی گنهای نی بشکاره نه کره بلکه دغه اوصاف نی به یو دا راز دلانو
 بشکاره او ثابت کرل چه باید هقوی دستانی مستحق شی ددی بیان به مقابل کشی قول غلی
 شو - یوه ورخ شهزاده خورم (شاهجهان) دخصوصی دربار به بی تسکلفه صحبت کشی
 موقع و مو ندله او پاچا ته نی وویل که زه دی ددکن ناظم مقرر کرم او دشهزاده پرویز
 به بحای دی برهان پورته و لپنچ اسم نو زه به به یو کمال کشی دا حرم
 نگر او بیجا پور دواپمهدی سلطنتو نه فتح او به محروسه و مالیکو کشی به نی شامل کرم
 وزیر اعظم آصف دده تائید و کر لیکن خان جهان لودی بی له کوم فکر او نامل شغه
 شهزاده خورم به نی،ضمون مخاطب کرچه داخبره بالکل ستادشان شغه مخالفتو ته دخیل مشرور
 تحقیر کوی اونه کشرنی او غوازی چه به مشربانندی فضیلت حاصل کری اونه هبغ کله کامیابی
 نشی حاصلوی - که شهم دخان جهان لودی به دی بی باکانه الفاظو جهانگیر خیه نشو اونه
 دربانندی دالفاظ بدو لگیل لیکن دی الفاظو دشاهزاده خورم (شاهجهان) به زده دغشی او خنجر
 شغه کم کارونه کرل و یوالخی خورم نه بلکه دی الفاظو دآصف خان وزیر اعظم به زده کشی هم
 ناسور جور کرل و دخان جهان لودی هم دالفاظ دده دتبااهی او بر بادی موجب شو او نور جهان هم ددی
 آزاد عسکری اوصاف و ونکی سردار شغه مایوسه شوه ددی خبر و نتیجه داشوه چه اولو
 ددی خبری کوشش و کرچه خان جهان دگجرات به حکومت او شاهزاده پرویز دبرهان پور شغه

دبشنگال حکومت ته واپزې د شاهزاده پرویز د تلواوڅخه لوی دوست او معاون خان جهان اودی و. او هر کله چه دوی دده دغه پرویز سره دوستی په دښمنی تبدیل نه کړی شوه نو یوځای د نښه خوا او بلځای د لمریز یو اته خواته واپزې اود اودی دپاره چه دیو بل سره مرسته ونه کړشی او هر کله چه دغه خور او ورور یعنی نور جهان او آصف خان له دی کار څخه فارغ شونو دوی د خپلو ساز شونو مبدان په دیر ښه شان سره گرم اوتود کړ اول نور جهان مهبت خان په ښه شان او راز راز وسائو تقویه کړ اوله ده څخه ئی دخپل لا آله چورده کړه او آصف خان هم سین ږیری سر دار خان خانان اود دغه محامن خپلی خواته راوگرځول مگر دغه دواړه سرداران د دغو دواړو په ښه رانه غل اونه ئی دوی دپاره کوم کار کړی شو او آخرو دارازو غت راغی چه شپزده خورم سر کشی اختیار کړه او هر کله چه دغه دبشنگالی خواته ورسېدو شاهزاده پرویز ته د مهابت خان په دریمه امداد ورسولئ شو اود پرویز په مقابل کښې خورم ماتی وکړه او هر کله هغه له چه دغی محای څخه ددکن خواته متوجه شونو د شاهي حکم سره هم پرویز دبشنگالی حکومت مهابت خان ته و سپاره اودی پخپله دغه به تعاقب کښې روان شو اود اقول نور جهان تدبیرونه وو چه پرویز دبشنگال حکومت څخه هم جلا کړی شو او که دانه وی نو د خورم تعاقب خورم مهابت خان هم کولی شو هر که چه شاهزاده خورم د احمد نگر داپکرو سره برهان پور معاصره کړ نو په دغه وخت کښې خان جهان اودی دیر کران او کاری دوست اودی خان نومې سردار چه په دغه وخت کښې په برهان پور کښې و په دغه چنگک کښې ووژل شو او هر کله چه شاهزاده پرویز دبشنگالی نه برهان پور ته ورسېد نو شاهزاده خورم ئی مات او بلسکل یی سازه او بی سامانه کړ او شاهزاده خورم برهان پور ته په روتابه او بربراد حالت (نه ته) نومی محای خواته په دی خیال روان شو چه ایران خواته ولاړشی او هر کله چه شاهزاده پرویز شاهزاده خورم د برهان پور څخه و تحفلاوه پخپله برهان پور ته راغی او په دغه محای کښې ئی قیام وکړ اوله کوم محای څخه چه دی ایستل شوی دبشنگالی ته لېږل شوی بېرته هم هغی محای ته راوړسید په دغه وخت کښې آصف خان هم دخپل دم شاهزاده خورم له دی بد او خطرناک حالت څخه یی خبره نه واورده هغه وړاند ئی ساز شو په دغه وخت او موقع کښې په کار شواو په ښه ئی ورغځل اودیوی خوا څخه مهابت خان چه دبشنگالی حکم و د آصف خان سره یو محای شو اود بلې خوا شاهزاده پرویز په ناڅاپی مرگش په برهان پور کښې شو که څه هم د شاهزاده پرویز دغه ناڅاپی مرگ د تلواو څښکو د عبرت او تعجب موجب شو مگر دده ددی ناڅاپی مرگ اصلي سبب هېچا څښکاره او معلوم نه کړی شو مهابت خان په کسانه کښې سر کشی ښکاره کړ اودی د افسانو د شطرنج په تو لو چالو نو کښې ښاره لوی تغییر پیدا کړ خورم د ایران د فتحي اراده وکړ اوددکن خواته روان شو کله چه پرویز مړ شو نو دخان جهان اودی څخه خلیک بالکل یقم اوده دخوا ددوی په زړونو

کینې هېڅ کومه اندیشه پاتې نه شوه. خورم د کجرات صوبه دار خان جهان لودی څخه پیغام واپښه چه ته سفارش و کړه او د پاچا څخه همدا خط معافې وغواړه او مهابت خان هم د پاچا خدمت ته د سفیرانو تقصیرات یو در خواست ولېږه د دواړو تقصیرات او خطاگانې و بخښل شوی خورم (شاه جهان) به د کن کینې پاتې شو او مهابت خان د بدنگال څخه شاهي دربار ته راوغوښتل شو او خان جهان لودی د دکن په نایابیت پاتې کول شوی او د کجرات نه برهان پورته تبدیل کړی شو . مهابت خان چه په پخوا دنور جهان په حکم او اشاره کارونه کول اوس ئې د آصف خان د مقاصدو په تسامد پیل وکړ ده بدنگال څخه خپل لځان په ډیر ښه شان سره مستعد کړی او د راجپوتو تازه عسکر ئې نوی بهر تسی کړی د خپل لځان سره راوست ، او راغی او غالباً د آصف خان په مشوره او سازش ئې جهانگیر بندې کړ او جهانگیر د مهابت خان د قید څخه د خلاصیدلو نه وروسته لږه موده وروسته پښې ، دسټه ۱۰۳۷ د صفر په میاشت کښې مېشو او شهریار دده په تخت کښیناست او وېژل شو او د هندوستان حکومت شا هزاده خورم ته په لاس ورغی چه د شاه جهان په نوم د هندوستان مشهور پاچا شو .

هر کله چه شاه جهان په تخت کښیناست نو د ټولو امر او منصبو ته ئې جگړه محسوسل آصف خان په خپل پخوانی حال د سلطنت وزیر اعظم او مدارالمهام پاتې شو او مهابت خان ته د خان خانان خطاب ورکړ شو . د خان جهان لودی خبر ی پاچا او وزیرانو ټولو ته یادی او معلومی وی ایښکښ فی الحال ئې دده استیصال مناسب ونه گانه او اول ئې ددی خبری انتظام وکړ چه باید خان جهان د برهان پور څخه د (مالوه) نومی لځای په صوبه داری تبدیل او مهابت خان خان خانان د دکن ناظم مقرر کړیښی او خان خانان ته حکم ورکړ شو چه ته دخپلې خوا او خپل طرف نه خپل غوی خان زمان برهان پورته ولېږه خان جهان د برهان پور څخه مالوه ته راغی او تر اوسه لا په اطمینان ناست نه و چه نیمه چار سنگه ورسنگه یو بندیدل دسر کشی علامی ښکاره کړی . دهغه دسر کوسی دپاره خان جهان څخه حکم ورسید او یخینی نور شاهي امر اعم په دی مهم مامور شو . خان جهان په دی مهم کینې لکه څه رنگه چه توقع کیدله خپل قابلیت او شجاعت ښکاره کړل او نو موړی بندیدله ئې مغلوب کړ او شاهي حکم سره سم ئې دهغه دمقبوضی لویه برخه دهغه څخه پیله کړه او د یو دروند تاوان داخیستلو ته وروسته دهغه خطا معاف کړی شوه .

خان جهان لودی دغه کار نامه د شاه جهان د پلوس په امری کال کینې ښکاره کړه ایښکښ دی کار نامی هغه غوټه پراخه نسیلی شوه کومه غوټه چه دده په نسبت د شاه جهان په زیره کښې وه او آصف خان وزیر اعظم او د دربار نور امر اعم په ده پسی ودا وله ده څخه د کسات او انتقام په فکر کینې وو او ددی راز حیثی او تور پالی شخص کوم

بطرناك مهم ته لېږل اود هغه دهر كېسه خلاصول كوم گران كار نه اوږه دى تجوز
ياچا له دى آرام او بدننامى څخه چه سړى نه پېژنى اويا دقدر دانى حس نه لرى دالكل
مون پاتې كېده لېكن په دى تجويز كېي نه دخان جهان اودى شهرت او عزت ته كوم
دمه رسېدنه اونه په دى كار دياچا او وزيرانو اولو دا انتقام جذبه سپېدانه له دى كېنه
دوى خان جهان ته ډير مهلت نه ور كاوه دى آگرى ته راوغوښتل شو او په دې پخپله
پ دياره دياچا حضور ته حاضر شو چه دجهېز سنگه بنديله دمهم قراغت او كاميابي
ار كې د ياچا حضور ته عرض كړى ياچا ده سره په ظاهر كېي ډير ښه وضعت و كړ
كن ده ته ئې مالوه ته ، دډيرته تسلو اجازه ور نه كړه اودى څو ورځې په آگره كېي
انې شو اوهره ورځ په دياچا دربارته حاضرېده په دغه وخت كېي د كوم صوبه دارډير نه
لې صوبه دارى ته نه لېږل كوه جز وى او معمول خبره نه وه او خان جهان هم له دى
ز عمل څخه لاد پخوانه وپريده اوپه دغه وخت كېي دته دا خبره معلومه شوه چه دى به د
اهلې او عيال سره گرفتار اوپه ډير بدمرگت به ووژل شي ، ددې خبرې په اړوسېدلو
ن جهان ډير پريشان شو اوډه دخپلې دروازي په مخكېي هغه پټا ه ښكاريان چه ده سره ور
په دارانو په حېث مقرر كړل او دربارته تلل ئې يوښودل دمنتخب الباب مصنف ليكنې
دمنافخ خان زوى دخان جهان دزوى سره دوستي درلوده دغه دولت خان جهان زوى ته په
له يوه ورځ ويلسى وو چه خان جهان ته به ډير زړه ښه سزا ور كړ شي هم له دى
ى څخه دخان جهان په زړه كېي وهم پيدا شو مگر دا دنوموړى مؤرخ يوه ساعت تېرى
شاه جهان يو غير مفيد وكالت دى اوداځكه چه خان جهان اودى نه كوم وحشى اود
ته نه پې خبره سړې و او يو داسى دغويو پې خبرې سړي چه د كړچېانو په خبر واوتو كړ
ليده - دى ډير اوى سړى او اوله درجه امير چه دخان جهان اودياچا دكوى والى خطاونه ئې
پ اودد كن دخلوروصوبو نواب السكونگي ئې كړى وه اود جهان ننگير په دربار كېي ئې
لو امر او څخه زيات عزت او وقار درلود او دا هغه شخص و چه عبدالرسيم خانغا نان
زا عزيز كو كه اومان سنگه غوندى مېرمان ئې پخپل سفارش د شاهزاده پرويزد سفارش
سته د شاهى عتاب څخه خلاص كړى وو او د جهان گير په خصوصى ، مشورو كېي ئې
پ وزيرانو څخه زيات دخپلې رأى د اصابت او بخې او صحيح مشورى وركولو امتحان
ى و دى د نوري او قلم ددواړو خاوندو يعنې برسېره دشجاعت اوتوريالى توب په مخصوصو
ئې د پوره علم او فضل خاوند هم و دده قول عمر د جنگ په ميدان او سبه سالارى او
نو او دياچا يانو په مجلسونو او نديمې كېي تېر شوى واودده ناسته به تلد شاهزاده گمانو
پرانو سره وه او دى پخپله د صاف زړه او دښتېنې ژبې او پوخ قول او اور

خاوندی او نمی به بی بخیله دهده و قاکوله او هیچ کله به د خیل لور او قول غنچه به چارو نه
لیکن قول هر می د دنیا دارانو چالاکی او غداری او چلونه هم لیدلی وو . نو د یو دی ران
شخص به نسبت داخبره کول چه ده د یو کوچی هلك به تو که د ربار ته تلل پریشودلی او پخپل
کورنی د خیل قام دخلکو پهنو پیره مقرر کړه د پره د تمسخر وه خبره ده حقیقت دادی چه
دغو خلکو د خان جهان د ذلیلولو او وژلو منصوبی لا بغوا تکمیل کړی وی او خان جهان
ارو مرو له دغو منصوبو څخه خبر شوی و او که دده په لهای کوم یوبل بی همته سړی وی نو هغه
به بی دلاس او پوره خوځولو څخه د دوی پری ته غاړه غزولی وه - او که خان جهان
حقیقتا جهان خانی یا خطا کار گنهی نو پخپله به بی هر راز سزا ته قانده ایستولی او نه بی
پرداشت او بخلی ته به بی خپله اماندگی ښکاره کړی وی لیکن هر کله چه ده حقیقتا جهان
د هر راز خیانت څخه پاک او بی خطا گانه بوله بی کله ده د خیل جهان څخه تر آخره وخته
پوری مداومه کوله اولیکه د نورو توریالو غوندی سرور کولو ته تیار او آماده شو منتخب اللباب
بدی مضمون روایت کوی چه هر کله شاه جهان د خان جهان لدی کناره کبری او گوشه کبری
څخه خبر شو او دغه خبره ورته معلومه شوه نو اسلام خان ئی دته د نسبی د ورکو او د باره
ولېزه او دته ئی هر راز اطمینان ورکړ لیکه چه خان جهان لیکه د بغوا غوندی د ربار ته
لښک را لیکه شروع کړایکون غوړلخی وروسته بخو مصاحبانو خان جهان ته ددی خبری پوره
خبر ورکړ او ورته ئی وویل چه ته بدی خبره یقین وکړه چه دا غوړلخی مهلت تا ته د مصاحبت
په ډول تر کړ شوی دی او ستا مرگه او هلاکت بالکل د پرنودی اوقریب دی - منتخب اللباب
د مصاحبانو دی خبرونه هم قاطع وینئ دی لیکن دا د پره هچیه خبره ده په هر چا به هم
دخان جهان سره توکی او ساعت تیری کوله او د پره عجیبه خبره داده چه په راتلو نکو شو محدودو
ورغو کبې دغه ټولی توکی او ساعت تیری رښتیا ثابتی شوی او دغو توکو ته د حقیقت جامه واقفیتل شوه
د شجاعت او توریالی توپ به آشنا کار نامی

آخریوه ورځ چه د شپې څخه دوه ساعته وخت تیر شوی و خان جهان د آگری څخه روان
شو چه ددغو تلو او روانیدار تفصیل خافي خان بدی ټول لیکلی دی .
شپې از شپا بعد از انقضای دو ساعت نجومی با سایر متعلمان صفیرو کبیر هکله بعضی را
بر فیلان و برخی را بر اسیان برقع پوش سوار نموده جریده خانه بدوش گشته ممت دو هزار
سوار افغان چار که اکثر آن از خویش و تبار و یک جان و دو قالی بودند و دوازده نفر
فرزندان و داماد و دو صد سه صد پیاده و شاگرد پیشه هواخواه فدایی از آگره نهاره
و طبل زنان برآمده مرحله پیمای تیمه عبرانی گردید .
هر کله چه شاه جهان ته د آگری څخه د خان جهان بدی ټول د و تلز حال معلوم شو

و بدفعه وخت کهنی ده فی الحال خواجه ابوالحسن - خدمت پرست خان بهبه به رضا - بهساد ر
میر آتش تی شهرت درلود او سید مظفرخان پادشاه او نصیرخان - او خواص خسان بهتی او
مرحمت خان بخشی او راجه بشیلداس سه هزاری دراجه گویال داس ملوی - او راجه پرنهی
راج او معتمد خان او خان زمان او رای زایان او راجه جی سنگه او نور شل تسمه مشهور
سرداران و دیرشو خلوپشتو زرولیکرو سره چه په دپرو نویغانو مجبورون جهان په تعاقب
یسی ولېزه اوهر کله چه شاهجهان دخان جهان دروانیدلونه خبرشو نو دده دآگری غغه دوتلو
نو روانیدلونه یونیم ساعت وروسته دغه لیکری په دده پسی دآگری نه ولېزلی ویدی لای کهنی
دغور او فکر ورا خبره داده چه دتنگیانو پشتو دوه زره لیکر دتعاقب دیاره شل تنه لوی لوی
سپه سالاران او تفریباخلو بیست زره لیکر ددیر وتوب خانو او تبعیزاتو سره ولېزل شو نیمه شبیه وه
او تولو خاندکو آرام کړی و او په دغه وخت کهنی دومره دیر لیکر په دومره بیره اوزر مرتب کول
اومسلح کول او لېزل داشبه پیدا کوی چه هم دغه شبیه دخان جهان دنیولو او وژلو دیاره دیخوا
غغه آساکل شوی وه او دغه اول سرداران دخیلو خیلو لیکرو او توب خانو سره دپخوا نه
مستعد او تیار او دحکم منتظر وو او ددی خبری انتظار نه کلاوه چه دحکم د رسیدلو سره سم
دخان جهان کور محاصره کړی -

اتفاقاً خان جهان لږ ساعت وړاندی اودی کار او پروگرام غغه خبرشو او دحیرت او
پریشانی په هالم کهنی دخپل لشکه او ناموس دحفاظت اوسااتی دیاره په دی شان روان شو
چه بشخو ته یی چادری ور پسر کړی او په اسونو باندي یی سپری کړی او که ده دیخوا غغه
داراز خیال درلود چه دختی اویاله دی واقعی غغه شو ورلخی وړاندی خبر شوی وی نو دده
داخبره گرانه نهوه چه دومره پیلان یی تهیه کړی وی چه خپلو زاناه او بیلی یی ور باندي
سپری کړی وی - او یایی دیخوا غغه کوم لای دخپل محان دحفاظت دیاره یا کملی او خپلی
شعی یی پخوا هغی لای ته لېزلی وی لیکن ددغو واقعاتو غغه چه وړاندی به ده ته پیښېد
هم داشبه معلومېدی چه خان جهان اودی پخوا ده چه دمحان دیاره کوم منزل مقصود او
دیناه لای تعین کړی دآگری غغه روان شوی و - او دده رعب او هیبت د شاهجهان په زړه
کهنی تر کومی اندازی لای نیولی و ددی خبری اندازه له دی خبری غغه په ښه شان سره
کیدلای شی چه ده دغه دوه زره لیکر چه بیخی او کوچنیان اومال او اسباب او شاگردان په دغه
لیکر کهنی شامل وو دومره یو خطرناک شی فرض کړ چه ده دغه دیر زیات لیکر چه دشی یی
ددغه لږ لیکر په تعاقب یسی لېزل و کافي ونه گانه او سپار یی دپا غیدلو اود خوب نه
راوینیدلو سره سم دآگری نه مسلسل لیکر لېزل هروخ کول اودغه دشی لېزل شوی لیکر
دمرستی اوقوة الظهور دیاره یی نور دیر زیات اومجهز لیکر و لېز - دغه راز تصور او هیبت

دخان جهان دژده ورتیا اوتوریالی توب اوعسکریت اوسپه سالاری اولیاقت او مرتبی تر جمائی
 به به شان سره کولی شی او دخان جهان دژده ورتیا او میرانی اندازه به دی کار خغه هم
 به به شان سره کیدی شی چندی د آگری نه یث و نه وت بلکه دلولو او تقارو سره به
 ینکاره ووت

د چمیل جنگ

د آگری نه ۱۸ کرو به پورته چه امر خه قدرته را پورته شوی او د آسمان په غاړوئی
 وړانگی خیری کړی وی خان جهان دچمیل نومی سیند خغه دیوری وتلودیاره پیری راغونډولی
 چه به دغه وخت کښی د شاه جهان لښکری دغه لځای ته ور رسېدلی خان جهان په ډیره پیره او
 تلوار خپلی ښځی او کوچنیان د سیند بلې غاړی ته پوری ایستل او پخپله د سیند دی غاړی ته پاتی
 او د حمله را وړونکو لښکرو سره ئی به مقابلې پیل و کړ او دغه لښکری سا مانه لښکر دغه ډیر
 زیات مجهز شاهي لښکرو سره په جنگ بوخت شو د یوی خوا د شاه جهان لښکر و ته مسلسل
 قوه الظهر اونور لوازم را رسېدل او خان جهان دخپل ډیر لښ او بی سامانه لښکر سره د سیند
 په غاړه به یو داراز لځای کښی دلښکرو سره مقابل او مخامخ شو چه بالکل دیو خوا بل خوا
 کیدلو لځای او موقع هم ور ته یلاس نه ور تلله او دیوری خوا لښکر و او دیلی خوا سیند محاصره
 کړی ؤ لیکن سره ددی هم هر کله چه دغه ډیر زیات لښکر د دغه ډیر لښو ، تنگیالو پښتو د
 لښکرو سره مقابل و کړه نو دا خبره ور ته ینکاره او معلومه شوه چه د چمیل په غاړه د شکو
 دیوال نه و بلکه نن دچمیل په غاړه د فولاد دیو داراز غر تشکیل شویدی چه هر کله ورسره
 د شاهي لښکرو سیلاب تصادم کوی نو یو داراز هیئت ناک آواز ور خغه پورته کېږی چه د ګیر
 چاپیره علاؤ خلک ور ته حیران پاتی وی . د مقابلې او تصادم نه و دوسته د جنگ دمیدان خغه ډیر
 سخت هیئت ناک آواز پورته شو او دژده ورتیا او لخواغ مردی او میرانی به دغه د ګر کښی
 دخپل مخ خغه بلو پورته کړ او دخپل جمال ننداره ئی نسی نسی ته و شو د له شجاعت
 به دمو مغرته مچول اوتهور به یوینو کښی پراته او ژوبل ټیرندونکی لخوا نان به خپله سینه پوری
 منډل دوینو باران د لځمکی مخ تلک سور کړ او د مقتولینو به وینو ککړو وجودونو په دغه سور د ګر
 نقاشی کار شروع کړ او د سیند بلې غاړی ته ښځی او کوچنیان د سکتی په عالم کښی مېهوت او حیران
 ولاړ او دخپلو مړونو او وړونو او لځامنو د میرانی اوتوریالی توب ننداری کوی او د چمیل نومی
 سیند روانو او بویه خپل خوږ آواز په دی مضمو ، یوه نغمه ویله «توریالی لخوا دغه لخوا نومی
 چه د جنگ په وخت کښی د تښتیدلو دیاره ښځی نه لری

ددی جنگ اوشخړی نتیجه داشوه چه دخان جهان دوه لځامن عظمت خان او حسین خان اویوزوم
 شمس خان او د شمس خان دوه وروڼه محمد خان او محمد خان د دغه سردارانو (۷۰) تنو تښتیدو مړو ډیر غی چور

کړل او د شمع هت او نور پالي توب او پښتون ولی سق ئی په پوره ډول سره ادا او په ډیر اغېز او ډیر
ناتې دنیا څخه دارالبقا ته ولاړل - ددی پښو سردارانو په مخصوص کښې د پښتو مخالفه او پښو دود
نور څخه خاقي خان دا الفاظ ليکي ،

د هر پنج پنځه شیر وېان را درېږد رانجه می داشتند و در معرکه مصاف قبل دمان را امان
می دادند .

دخان جهان پوره ذکر شوی تلفات د نظر لاندې نیولی د شاهي لیکر تلفاتو ته هم لیکلي و کړي
دست پر دست دشان میر آتش او سید محمد د سید مظفر خان باره کړي او سید محمد شفیع
سید مظفر خان کړوسی اود راجه تپیلداس دده وروڼه او د باره دساداتو ۱۹ تنه پیاوړی
پښکالي مشران اودیر راجپوت سرداران او یا تنه مغل سرداران وړول شو اود راجه تپیلداس
راجا پرته یی راجا اوسید مظفر خان باره او خواص خان بهی داسی ډول شو چه دهر په د پری
تپي ژوندی وموندل شو اود دپرو مودو د علاج او معالجه وروسته د کښتاستو او پاشید او
گرځیدلو وده شو - د شاهي لیکرو د ټولو مقولینو پوره شمیر په صبح ډول نشي شونې کیدای
قرن ددوی د شمیر اندازه پدی ډول کیدای شی چه خان جهان اودی ددی شاهي لیکر د چمبرلین
قاره د دپرو مقبولونه وروسته د چمبرلین د سید څخه پوریوت او په دغه ورځ چه خان جهان اودی
سید څخه پوریوت او چنگیز خلی او تر یوی اندازی ختم شو له دغې وخت نه تر (۲۱) ساعتو پورې
هی لیکر دومره فرصت نه درلود چه په خان جهان پس پوری وویځی اودوی دغه ټول (۲۱) ساعت
په دوه په پښوالو او تدفین کښې پر کړل - په دغه وخته کښې د آگری په مېرمنو یی اوتان دده
کړ راوړسید نو دخان جهان د پوری وتلو په دریځه ورځ د غرضی په وخت کښې شاهي لیکرو
میل توفی سید څخه دخان جهان د مقابل دپاره په پوری وتلو میل وکړ دغه لیکر خپل ډول
خجیان په ډول پور کښې پریدول اودوی د گوالیار خواته روان شو او خان جهان په گوالیار
پری تبدیل کښتو باندې تیر شوی کونډوانی ته ورسید - شاهي لیکر دخان جهان څخه دومره
لوب شوی و چه دخان جهان نه پوروسته وروسته اولری لری روان و خان جهان د کونډوانی ته
میل د لیکر سلطنت نظام شاهي ته داخل شو او په دولت آباد کښې یی قیام وکړ - اوشاهي لیکر
دی د غرونو او ښارونو څخه تیر شوی دخان جهان په شکل کښې بکلا نه ته ورسید او په دغه ځای
یې اقامت وکړ اوشاه جهان ته یې په دغې مضمون خبر در کړ چه پرته له دې چه ده پخپله را نشي
دراتلو د شکایت په بیان وده گالي بودا کسار کښتو لیکر ددغې په دغه وخت کښې تپیلداس
نهی راجا اوسید مظفر باره - او خراسان خان بهی اونیور معروسین خواته وړی وودده
پسین شاه جهان و او غوښتل او د خراسان خاندانه او ډیر هیر انعامونه یې وروسته در کړل نو دغه
نهی هم پوره نه کړی - اوشاه چه ایا ولسین اونیور څخه سره راجا څخه د مقابل لیکر سره یې په بکلا نه

کشی توفیق کروی و دهمین آوازین مورد و کریمیدل او منصوبه می هم پورته او جنگ کر شده
دخان جهان سره شاهجهان مقابله

دریغ الاول به امری ورخ ۱۰۳۹ یخیله شاهجهان د دیر زیات لشکر سره د آگری ته
روان او د دیرومن لو او سفرو نو نه و روسته د تریله نو می سیند خفه یوری و تلی
دخاندیس به سرحد کشی داخل شو او ارادت خان او خایسته خان او اعظم خان او راجه
گنج سنگه ته بی بنغوس زره لشکر ور کر او ارادت خان بی ددغه قول لشکر اوی منسبدار
او زره دار سپه سالار واکسته او ده ته بی دشان جهان دایلو دیر تا کید و مسخر او یخیله د
جمادی الاخر به ماشت ۱۰۳۹ کشی برهان پورته ولاز اویه دغه لای کشی بی قیام کر او دخیل
قیام به دغه سلسله کشی بی دبرهان پور نوم دارا سرور کشی شوده خواجه ابوالحسن یوالمی
برهان پورته راضی اود شاهجهان د ملاقات شرف بی حاصل کر او ده ته بی هم دشان جهان د
پروا به خصوص کشی مؤکد هدایت ور کرل اوده سره بی شاه نوازخان هم د دیرو لشکر و سره
ولپزه او شیرخان د گجرات گور نرته بی هم د احکم ولپزه چه ته به احمد آباد کشی
خیل وکیل مقرر کره او یخیله د گجرات د لشکر و سره د ابوالحسن امداد ته بخان ور سوه اوده
سکلاتی راجه ته فرمان ولپزل شو چه ته باید خیل قول طاقت او ذرائع دشاهی لشکر و به
مرسته به گار و اچوی که خه هم داحمد نگر د نظام شاهی سلطنت او دتمالی هند مغلیه حکومت
به مانع کشی د بخوانه دیو راز جنگت حالت قائم و مسخر دشاه جهان به تخت باندی و
گنجینستان و وروسته د دوا و خوا و نه کومه خاصه سر کر می به دی خصوص کشی نو به شکاره
شوی او هر کسه چه خان چوان دغی خوانه ولاز نو به دغه وخت کشی دشمنی هند لشکر
به دیر زور او شور اود بر زیات مقدار دغی خوانه روانی شوی او شاه جهان خیل قول قوه
او مسکن ذرائع دغی اور یعنی دکن خوانه متوجه کرل داحمد نگر ریاست هم د مقابله
تباری و کره او شاه جهان د کالی سوبه دار عبدالله خان هم را و غوثیت اویه دی حمله کشی بی
دی هم شریک کر اود دکنگانی او خاندیس او سکلاتی د دیو اود خوا و نه داحمد نگر به ریاست
عملی شروع شوی اویه دی جنگ کشی امام قلی بخان دجان خیال خان روی اود شهاب خان
روی او راجه ستر سال سنگه دمان سنگه و رازه او دیانت خان او تون نامتو او بیباوری
سرداران به دغو جنگ و کشی مره شول او گرد هرداس او نور دیر راجه بیوت شهر داران
زوبن شو به دی وخت کشی شاهجهان داحمد نگر به ریاست یوالمی جنگی فشار را و نه
بلکه ددی خبری گویش بی هم شروع کر چه داحمد نگر امرا او نور دها یا خیل خوانه
مایل کروی او دغه راز سیاست بی داحمد نگر به ریاست کشی جاری او شروع کره که چه
ددی سیاست به اثر ددی جنگ به دوران کشی داحمد نگر د ریاست دیر سرداران و یوالمی

حضور نه حاضر شو او هنوزته چک چک منصوبه ور کړ شو په دی خلکو کښې جادوړای د (سبو امرته نیکه) ساهو پېونسله دسبو امرته یلار اود جادوړانی زوم اوجنگد اودسوارانو اخښی او پټنک راو او تاوچی اونور مرهتیاو په خصوصی ډول سره د ذکر اویا دواړو ددی چه دی خلکو ته شا هجهان ډېر ډېر جاگیرونه او چک چک منصوبه ، ور کړېدی ، همدی وخت څخه دمرهتیاو حوصلی چکی شوی اوددی خیانت په اثر دنظام شاهی حکومت په سترگو کښې هم ددوی امنیت ډېر زیات شو ، اویا مسلمانانو سردارانو کښې شرزه خان اوسادات خان هم ځکه د ذکر وړ دی چه دوی هم دشا هجهان حضور ته حاضر شوی او چک منصوبه ئی اخښتی دی اودشا هجهان داتدیر نه یوالجی داحمد نگر دریاست ډیریشانی موجب شو بامکه دی تدیر خان جهان لودی ، هم ډېر متفکر او حیران او پریشان کړ

دراجوری جنگ

ډیورته ذکر شوو غدارانو مرهتیاو دخیانت او د شاهجهان دترغیب په اثر ، د مرهتیاو جمعیتونو انگلیسان خپل خان سره شامل کړل دسمندر دغاری ددی ته ئی داحمد نگر ریاست ته ډېر مشکلات پېښ کړل او ددغو تدابیرو په اثر داحمد نگر ریاست ته ډېر مشکلات پیدا شو ، لیکن خان جهان دیوې خواڅخه شاهی لښکری دوداندې تللو څخه منع کړی وی او دبلې خوا نه ئی ددی خبری کوښښ هم کړاوه چه دانگلیسانو او مرهتیاو دغه دفتنی او د هم فلی کړی کوم شاهی لښکر چه د خان جهان په مقابل کښې جنسکېده خان اعظم ددقی لښکر اویا سه سالار و او هم دالښکرو ټولونه لوی او ډېر اوډوې لښکرو هر کله چه اعظم خان تر ډېرو ورغو پوری کوم کارونه کړی شو اودمخه ئی شه پورته شو نو شاهجهان داعظم خان په پامی آصف خان دوزیر اعظم اوسیه سالار په حیث ډیر هان پور څخه ولېږه . هر کله چه اعظم خان په مجهل گانثون نامی شمای کښې د آصف د ساموریت ومقررې څخه خبر شو نوډیر پښیمان اوشرمنده شو . اوهم په دی وخت کښې داشهرهم راوړ چه چه خان جهان لودی دمرهتیاو او انگلیسی باغیانو دسرکوبی نه فارغ شوی اود خپل ډیر لښکر جمعیت اوامل اوعمال سره په داجوری نومی قصبه کښې مقیم اودشاهی لښکر له خوا دالښکر طبعی اوپنځه دی اعظم خان دخیلو متو نا کامیو دتلانی ډاډه چه تر اوسه ورته پېښ شوی دی ، دغه دوقع غنیمت وگنله او دآصف درار رسیدلو څخه وډاندې ئی دیو ډیر زیات او برار لښکر سره حمله وکړه اوخان جهان لودی ئی کړ اومعاصره کړ . داعظم خان سره په دی حمله کښې بهادرخان د دریاخان لوی او راجه جی سنگه او راجه تېپنداس اوسیمه اراخان پخواص خان او سردارخان او مرجعت خان او اهتمام خان دتوب خانې داروغه اوتاه داس

جهاله او راجه اتوپ سنگه او راجه يهار سنگه بنديله او خان زمان او هر اسپ د مهات خان
 لمان او شيرخان او شا نوازخان او چندر من بنديله او کيلوچي مرهته او اجي رام مرهته او
 چکديو مرهته اوصاف شکن خان اونور لوی لوی سرداران شريك اوموجود وو. خان جهان لودی
 ددی ناخايي بلا او ناکهاني مصيبت په مقابل کښي هم خپل هزم او استقلال د لاسه ورته کړ
 اوځيني کډی او کوچنيان يې دخپل نور اسباب اولوازموسره د نړدو غرونو دروته ولېږلي او پخپله
 دخپل کوچني جمعيت سره چه دده دو قادارانو دوستانو او خپلوانو څخه تشکيل شوی و په مقابل
 وخت شو او د شاه جهان لښکرونه يې بيا دوباره د خپل د جنگه ننداره ور وښودله. په دې
 شهره کښي خاصه او ذکر او يادوني وړ خبره داده چه بهادرخان د درياخان لخوا د شاهي
 مقدمه العيش سردار او په اولو کښي زده ورسې و او بلي خواته دده پلار درياخان اودی د خان جهان
 لودی همدم دودوست اولوی سردار و دا دواړه پلار او لوی ديول سره سخت د ښمنان اودیول
 دوينو تڼی وړ د خان جهان اودی ديوه وراره نوم هم بهادر خان و اودی په زړه وړ تيا او
 سيرانه کښي د دريا خان د لخوا د حريف اومقابل و. خان جهان لودی اودده ملگري
 شاهي لښکر دا سې گير او محاصره کړل چه په ظاهر کښي ددوی د خلاصيدلو او کومه خواته
 دوتلو کوم يوصورت نه ليدل کيده او شاهي لښکرو برخيره په غشو اوتورو اونيزو او ځنځرونو
 او بلو د شاهي لښکرو ديره برخه په توپکو هم مسلح وه په دغه ځای کښي د يرسخت جنگه او
 ځواکي مقابلي وشوی او په دغو مقابلو کښي بهادرخان د درياخان لخوا د شاه جهان د لښکرو پر
 پياوړی سردار ديوه ځايه په غشو او يولځای په نوره ژوبل اوله دغو پرهاريو نو څخه مړ شو
 اوده سره تاهر سنگه جهالا هم ووژل شو د يوسخت جنگه نه وروسته په شاهي لښکرو کښي
 د مانې علامې ښکاره شوی او ټول لښکر پوی خواته را ټول اود پوی غونډی په خوا کښي
 غونډشو او خان جهان په دغه وخت کښي چه دخپل حريف په مغلوبولو کښي مصروف و په ميدان
 قابض او بریدل کيده شاهي لښکر دخپلو ځانو دښمنانو لولونه وروسته بيا ځله و کړ او په دې
 ځله کښي دمرو دای او ديري جوړ شو. او دتورو دبرېښ او بريښنا دغلبدلوته وروسته د غره
 په درو کښي دوينو خورونه وپېدل او دښمنانو دپښتو ميرانی او زړه وړتيا د شاه جهان لښکرو
 عقل سرته راوست او په دې جنگه کښي د خان جهان وراره بهادرخان د جنگه په ميدان کښي شهيد شو.
 دودوست اودښمن ته يې دپښتون ولى او ميرانی درس پرېښود او خلکونه يې دا خبره ښکاره
 کړه چه پښتون د ميرانی په ډگر کښي ځان څه رنگه فدا کوی. خافي خان ليکي چه
 «هر کړا زخم کاری ميرسيد آرزوی زخم ديگر نموده قدم جرات بقصد سرباري پيش
 ښکاره شته تا آنکه بهادرخان از طرف خصم از زخم پای پيايی اذيا در آمد بهادر خان که از
 سرباري زخم افتاده بود چون رمقی باقی داشت به بد قيرت از جای خود برخاسته باز روی به

لشکر پادشاهی دست به شمشیر برده حمله های مردهانه نموده آخر به زخم گلوله تنگ افتاد و اجبوتی آمد که مر او را جدا سازد چمدن از کمر برآورده چنان افتاده بر اجبوت انداخت که گوش او بیاد داد را جیوت زخم خورده دست از ویر نهادن سر او را جدا ساخته با انگشتی دست ویران او نزد اعظم خان آورد :

به دغه وخت کشی خان جهان تر دیره وخته پوری خیل نور مقاومت به میدان کشی مقابله راه گساره اود خیل اهل او عیال خوانه نی مته و کره او هروی نی دخیل جهان سره کپری او بالیکل ووت :

به کوم پیل باندی چه دده هیالونه سپاره وور مته هم به دغه وخت کشی دینو خفه بانو شو اوله دی کبله نی مجبوراً خیل هیالونه به آسونو سپاره کول - به دغه وخت کشی به شاه ایلیکرو کشی دومره همت نه و پانی چه دده تعاق و کری - شاه ایلیکرو به دغو جنگو کشی دغلی دومره کامیابی و کر بشو چه دخان جهان تراره بهادر خان و وژل شو که خه هم به دغه جنگ کشی شاه ایلیکرو خفه هم دیر خلیک او لوی لوی سرداران وژل شوی و و بهادر خان گوته اعظم خان شاهجهان خفه برهان پورته ولبزله او ددی گوتی به غمی کشی دبهادر خان نوم کینل شوی و او دا گوته ددی خبری دابل او بیکساره علامه وه نه بهادرخان وژل شوی دی شاهجهان ددی گوتی به لیداو دیر خوشحالی او سازونه و کول او به برهان پور کشی ددی کنار ناسمی به مقابله جشن جود او به قبول بنار کشی نی چراغان و کر - که خه هم داحمد نکر نظام شاه سلطنت دخان جهان لودی به ور تسلو دیر قوی شوی او هم دغه دخان جهان لودی دمبرانو او نوری برکت و چه دغه نوجو ریاست د هندوستان دیو لوی شهنشاه شاهجهان نواندی بساچا سره کامیابه مقابله و کری شوه او ددی شهنشاه به مقابل کشی نی خیل رغب او وقار و سادگی شو - لیکن دمسلسلو جنگو او مقابلونه وروسته دغه ریاست به تنگ شو اود احمد نکر ددربار روغی ته میلان پیدا شو او دغه ریاست به دی خبره کشی غور او فکری کاوه چه به کوم دول او تجویز خشان جهان لودی شاهجهان ته وپاری او خان جهان لودی ته هم ددی مفکوری خبر رسیدی و اهم لسه دی کبله هه به دکن کشی هم خیل خان به خطر کشی ولید اودا تجویز نی وکری چه پاندا دما لوی اورا جیوتانی او پنجاب به ایار خیل خان پشور او دباغستان غروته ورسوی او به دغه بجای کشی دغه جزوه کری او در دغو غایو دپیتو قبائلو خفه هم ددهردی او مرستی هینه درلوده - هرکله چه خان جهان لودی داحمد نکر د ریاست دحدود خفه ووت اود خاندنسی به حدود کشی داخل شو نو به دی کنار د شاهجهان فکری اوسواس دیر خراب شو و او هیدله خان او سید مظفر خان باره او سرفراز خان او درگا داس او

ما دهوسنگه او يکجه تاز خان او زورو سردارانو ته ئي لښکري در کړي او قول ئي په دې خبره مامور کړل چه دنريدا نومي سيند تول گود رونه د کترول لاندې و نيسي او په دير دقت سره ددغو گودرونو محافظه وکړي او خان جهان لودي ته ددې خبرې موفع ورته کړي چه هغه دنريدا سيند څخه پوري وولځي او د هر سردار سره دوه دوه (گرزپردار) ددې مقصد دپاره مقرر کړيشو چه ديو سردار څير بل سردار ته دسوي په دې ترتيب د دغو گودرونو په محافظت دوه سوه (گرزپرداران) موظف شو اوله دې څخه داخبره هم معلوميتي چه ددغو گودرونو دساتني او لښکرو دا داري دپاره سل تنه سرداران مقرر او تساکل شوي وو خان جهان لودي له دې سيند څخه پوري وت او بيا دې دپوري وتلو څخه منع نه کړي شو . خان جهای دمسالوي اورا چوتساني غروبه او دا کونه او تخمگلونه او لودي زوري تربشو او ويستلي او تر ديال پور پوري ئي ځان ورساوه په ظاهر کښي خو احمد نگر او ديال پور بالکل يو معمولي شي معلوميتي . ليکن دهنديستان په نقشه کښي چه د فکر او معلومات خاوندان احمد نگر او ديال پور وگوري او دغه خاصه ځان ته معلومه کړي او په دې خبره هم ځان پوه کړي چه په دې ليار کښي کوم کوم فرونه او سيندونه او ښارونه او قصبي پرتي دي او بيا دا موضوع هم د نظر لاندې ونيسي چه په برهان پور کښي شاهجهان دهنديستان دتول پر اعظم يا چا دپوره طاقت سره پروت اود خان جهان د هر حرکت او هر کار په پوره طاقت سره تعقيب کوي او د هغه وينو ته تڅري ناست دي نو په دغه وخت کښي به ورته دا خبره پکار او معلومه شي چه د خان جهان دزرو اويو دولسو سوه هغو پښتنو سره چه په مودو مودو د چنگو نو او شو گير و ځپلي وو تر د ديال پور پوري رسيدل کوم معمولي کارونه و او که ري د افغانستان د فرو نو پوري را رسيدلي وای نو دا خبره بالکل ممکنه او د پوره يقين وړه چه د شير شاه اعظم سلطنت پير نه دپښتنو لاس ته ورغلي وای او شاهجهان به هم لکه دخپل ورنگه شايون غونډي په ابرار او هنديستان کښي ووژدي ووژدي مړي کړي وای ليکن ياک خدای نه په دغه خبره منظوره نه وه بلکه ياک خدای ته په دا خبره منظوره وه چه دحضرت قائم گيرعليه السلام په ذريعه په هنديستان کښي اسلامي اثر قائم کړي . د پيښور او پنجاب صوبه داران هم غافل نه وو او دې خبرې امکان نه درلود چه خان جهان لودي د ديال پور څخه وړاندې راشي او د پنجاب او يا سيند په ميدانو کښي يا گرفتار او يا قتل نه کړي شي . د خان جهان د خبر دارويدو سره سم د جالندهر نه نيولي تر پيښور پوري به نولو جوړو کښي حرکت او فعاليت پيدا شو او هم له دې کبله خان جهان لودي د ديال پور

تغیله بیرته د مانوی خواتنه متوجه شو - او هر کله چه سرویج ته ورسید نو پدغه لهای کښې درې شاوړ درغلی - معطل شو - پدغه موقع کښې عبدالله خان د کال پیس مو به دار او سید مظفر خان باورمه د سرویج خواتنه متوجه شو لیکن هر کله چه دوی سرویج ته ورسیدل نو درې ته دا خبره چنگاره او معلومه شوه چه خان جهان لودی دوه ورغلی وړاندی له دی لهای څخه تللی دی او قوم د حکومت سره پیلان چه په سرویج کښې وو غځه ئی هم د خپل لمان سره بوتلسلی وکړ

د دریاخان شهادت

خان جهان چه د سرویج د روان خو نو د بکر حاجیت د چوپا رسنگه بند پاته د لجوی پسه علاقه کښې داخل شم او بکر حاجیت د خپل برادر لیکر سره د خان جهان د پو او د پاره روان شو - پدی لهای ددی خبری او ټول ضروری معلومبختی چه خان جهان د آگری به د دوزرو ئو د جمعیت حیر و تیر وو چه اول پنهانه نو پدی دوه زرو پښتو کښې هچا دده ملنگر تپاری نه شوده سره ددی چه به ددی به ریښوول چه په کوم یو لهای کښې به آرام نشتی او یا لټه ډیره دمه جوړه کړی دوی به هره ورځ او هر وخت د ده جنگ او یا په مزلو وخت وو او تل به د دوی مقابله د دوسره ډیرو او ډیرار مجتهدو لیکرو سره وه چه په کیم او حکیم کښې به دوی د دغو سره هېڅ تناسب نه درلود

پدی موقع کښې ددی خبری فاصله هم ډیره گرځیده چه آغا خان جهان د سرداری قابلیت ډیرویت او د تعین ور دی او یا دده د هغو دوزرو پښتو ملگریو وفاداری ډیر زیات تعین او آفرین وده لیکن په هر صورت انسان دوزرو دا خبره تسلیموی چه خان جهان یو دا راز لایق او شریف سردارو چه دغه پخوا او اصول کښې یو او دود به بلکه یو دا راز معتد و او وفادارو او نوربالو او جان نثارو او دا راز مستحب خلک را ټول شوی و چه هغوی سردارو تکالیف وکال او په نتیجه کښې ئی لدا ونه فدا او قربان کړل او پدی ایسار کښې ئی هېڅ قسم فکر او تأمل ونه کړ - کوم یو سپه سالار او شریف سردار تعریف له دی څخه زیات نشی کیدی چه دده د لاسی لاندی خلک ئی آخره پوری دده وفادار او پدی پاندی پمانونه قربانوی او دده ملگری د مرگت د وخته پوری وفادار وو د ډیرو او په سو د سفرو اولویو معرکو او جنگونو ونه وروسته چه پور د دغو د ذکر اړیدی د خان جهان څخه ددغو دوزرو غلام کارانو او سربازانو څخه صرف د دوه غلام کاران باقی پاتی شو د مسافرو دغه مصیبتونو خپلی غاښه کښې د هر خالق ډولولو دودونه او پلار او او حیلان او سور د نوی دخوراک

خکاک لوازم او تجهیزات او غیمی قول شیان شامل وو. او بکرماجیت بنديله نه بهه د (۱۵) زرو سورو سره ددغي قافلی د تالا کولو د باره وتلی و کوم گران او مشکل کارونه و شان جهان فوینتل چه پدی نهو سوه لیکرو بکرماجیت بنديله د (۱۵) زرو لیکرو مقابله و کړی، لیکن دریا خان په دېر اصرار په خان جهان دا خبره ومنله چه دی بخه سوه تنه د خپل لمان سره داخلې او خان جهان دخپلو کلو و اور لخوا را نواد دغو پینځو سو ورتنو سره وړاندې لمان وباسی او دریا خان دغلورو سوو کسو سره بنديله لیکر په دې لهای کښې مهل کړی

پنځی او کوچیان اورغوران دخان جهان دمان دپاره عذابو او به مر لهای کښې به هم ددوی له کبله دمشکلاتو سره مخامخ کېده او که دده په غاړه کښې دغه دینور او کوچیانو بار نهوی لویدل نو هاله خبره داده چه دغشوستی به تاریخ کښې به خان جهان لودی پر خکاکه تقر پیدا کړی وی په هر صورت خان جهان د کلو و اطفالو سره وړاندې ولاړ او دریا خان پاتی شواو بکرماجیت بنديله سره ئی په مقابله پیل و کړ داغلورسوه نورپانی به خپل خپل وار دجنگ په دغه ډگر کښې شپندان شواو دریا خان هم په دغه جنگ کښې په دنده دتوپک به گولی ولگید او شپندان شو بکرماجیت دسهار نه ترماښامه پوری دغو توبالو سره مقابله و کړه او دغو غلورو سوو ننگبالو او نوربالو پینځو واریه وار په دغه میدان کښې د شهادت جامونه وڅکار او ددغي تجویز په اړخان جهان ته په دېر څه شان سره ددی خبری موقع په لاس ورغله چه دبکرماجیت بنديله د هلاکي څخه لمان وباسی بکرماجیت دریا خان سرفوځ کړ او پرهان پورته ئی شاه جهان څخه وپنځه شاه جهان دبکرماجیت په دغه کار نامه دېر خوشحال شو او جمدهر او یوه مخصوصه توره او تار نه ئی دته دخلعت په توگه ور کړل، او دده منصب ئی پورته کړ. خان جهان او دده ملگری د مسلسل ډېر څخه په تنگ شوی وو اود (بهاندیر) نومی لهای په خوا کښې ئی چه د جهان سی به شمالي اولر خاتو له رخ کښې پروت دی. فیامو کړ او په دغی لهای کښې ئی دده جوړول او څه قدرته توقف کول پر ضروری ځکارو گانه.

د بهاندیر جنگ

هر کله چه سپید مظهر خان بارمه نه دی څخه خبر شو چه خان جهان په دغه لهای کښې د خپل لږ جمعیت سره توقف کړیدی نو دخپل لمان دپرزیا لیکر سره دغی لهای ته ور ورساوه او خان جهان یوه ورځ امری له دی څخه خبر شوی و دی چه لمان د لهای خواته را نژدی شوی او اروان دی، ده ددی خبر دا وړیدلو سره خپل اهل د لمان او ژبل اورغوران و وړل وړاندې و لږل او پخپله ئی لمان دمظفر خان دمقابلې دپاره تیار او آماده کړه دریا خان دوولونه وروسته خان جهان لودی دخپل

ژوندون غځه یزار اوله دنیا اوماقیه؛ غځه منفر شوی و د سید مظفر خان سره دامقابله دیر توبه اود یادگار ورمقابله وهددی جنگ په نسبت دمنتخب الباب الماظ دادی .

دعجب مقابله و مقاتله رستانه اژهر دوطرف روداد که صدایان پاره مه مقابل شمیر افغانان که هر یو یو چوښد سکه در ثبات ورزیده داد شرط نمک خواران آخر روز میداد پروانه وار بران شمله کوه زده جوهر شجاعت بروی کار آوردند و از افغانان نیز جفاکش های مردانه ظهور آمد که سادات پاره آفرین گشتند .

چو برقی اذر که ابر بهر مضاف
چون گشت دست و بغل کارزار
رون کرد شمیر خود از غلاف
که شد تیغ ها جفت مراض وار

په دی جنگ کښې ځان جهان په خپل لاس دځان عالم خپل چه شیرزاد نوم ئی درلود او راجه درگاواس راجپوت ووژل او ځان جهان اودده کشر ملگری ژوبل شواو دځان جهان دوه ځامن دډو پکوتوبه گولور ووژل شواو ځان جهان له دغې ځایه د کالانجر ځواته روان شو په دغه وخت کښې دده ملگری دسلواو یا ددو سوو تنو څخه دیر نه وو پاتې شوی په دغې وخت کښې د کالانجر قلعه دار سید احمد ته د شلمې مېراني او تورې ښکاره کواو په دغه موقع به لاس ورغله اوده دځان جهان روی حسن خان او لمبې نور ژوبل او زخمیان ونيول او ددهی درجم وړ مظالموی قافې شغلې ښکلې حتمی او دځوراک شیان واخیستل او دغه قلعه ئی چور او تالاکوه .

وړو ستمی جنگ

ځان جهان د کالانجر غځه روان شوی (تالاب سمنده) د نومې ځای ځواته ورسېده د ځای د کالانجر په شمال کښې د (کښ) نومې ځای په غاړه پښت دی . او په دغه ځای کښې ئی نفوذه ملګرو ته چه پاتې پاتې شوی وو په دې خبره قسمونه ودرکول چه ناسی او ماڅخه جلاشی او خپل ځوانه ژوندی خلاص کړی نېکمن هیچا د ده خبر نه ونه منله او ټول په دې خبره قسمونه وخورل چه موږ به تر آخره وخته پوری له ایا څخه جلاشو . راجه ه د هوشنگه هم د پیر جنگ ته وروسته د سید مظفر پاره مه سره د ځای شوی او هغه څخه پراغلی و د دې دواړو جمله وکړه او ځان جهان ځوانه ئی ځوانه را وړ سول او په دې وخت کښې د ځان جهان غځه شل تنه سړی او یوه پښتان پاتې پاتې وو ئی او دا غځه دوه پښتان وچه دسرونه څخه ئی د خپل ځان سره پوتلی وو) دوی ددغو دواړو پښتانو اړخ ته ښکېک وکړ او په غصه وپوتلئ پیل وکړ او دغه وروسته تورو او پوتنه غصه ورسېده .

زه نوارم چه دمیانی او شجاعت دلمنکسل دزمری خان جهان دشجاعت ددی وروستو ساعتون
 حال به خیل قلم ولیکم . خاقی خان دخان جهان سره بالکن هم قزدی نه لری او دی دخان
 جهان به بدو ویلو او خان جهان دینکخلو کولو خغه بالکن بالک او پروانه کوی او تل دهنه
 دذات او شاهی تذکره به دیره خوشحالی سره کوی . زه به دی لهای کهی دخاقی خان خیل
 الفاظ نقلوم

دخان جهان چون شیرین خورده وزخم رسیده غرش کشتان به نیر در رستخانه پر داشت .

بیت

خرا میده شیران یگشت آمدند نهنگان ز دریا بدشت آمدند
 در آن عرصه شوری برانگیختند که در چشم مفر نمک ز بختند
 ز براند یگهای شمیر کین لب زخم بر تیغ گفت آفرین

و آن از جان سیر آمده خون گرفته در عرصه کار را به هیچ وجه کوتاهی نه نموده
 داد مردانگی میداد تا طاب عمرش به تیغ اجل بریده گشت و بهرچی ماد هو سیکه از یادو
 آمد و باوجود زخم دیگر که به پای رسیده باز بعد از افتادن خود داری نموده نشسته
 تادم واپسین از دوست و دشمن آفرین شنیده در جواب محاربه حریف کوتاهی و پهلوانی نه نموده
 تا رسیدن سید مظفر خان بدستاری حربه جانستان بهالیم بقاشافت ، گریشد شاه قاسی نام
 گرز پر دار سراو را از تن جدا ساخت .

به دی وروستی چنگک کینی هم خان جهان لودی دسید مظفر خان پرو نسی او (۲۷)
 تنه نور شاهجهانی توریالی دخان خغه مخکینی او وراستی کرل او دی هم شهید شو . دزمری
 دزخ خغه دیرلوی پهلوانان و برهنه او ده پرو تور یالو دوبری متیازی خطا کپزی او به
 کوم وخت کینی چه نرزمی به پسل حمله کوی نویل به لکی کپینی او خپله مدافعه کوی
 او به کوم وخت کینی نرزمی و غیر میپزی نومونز به خیلوستر گو لیدلی دی چه ددرو خلیکو
 به پشو کینی بنی ارثی شی لیکن مونز دانداره هم کتلی ده چه یوه سر کهزوری سمی
 دزمری پوستکی و باسی او دهغه بری تونه او دبری تونو و پستان به دیر اطمینان سره به
 اورا لسیکت باندی سوزی او کوچنی کوچنی هسکان او اطفال دهغه لکی را کپزی او
 دهغه به سترگو کینی کوتی منهای . هونیار خنکک له دی راز منظر و خغه هیرت اخلی او
 غافلان له دی راز چارو خغه به یی پروانی سره تیر پزی .

دیورته ذکر شو و دوو زرو نور بالوغه دخان جهان د شهادت نورسته درفش تنه تور بالوغه
 پاتی شوی ووجه دغو تنگیالودخان جهان اهل اوعیال ... د جهان سره برسان
 چه له دغو غلکو غفلتینی به مختلفو لاسو کچی و نیول شو او با یو یو خیل لمان به خان جهان
 باندی فدا کر

هر کله چه همداهه خان شاهجهان غغه دخان جهان سر یورو ،وشاهجهان فی العالی د همداهه
 در سیداو سره هم دته دشمن هزاری منصب او د فیروز جنگه خطاب ور کر او د خو شحال
 چشونه یی بریا کرل او د شاهجهان زړه به آرام اوی قم شو خان جهان د جمادی الثانی به
 اخر او یادرجب به شروع ۱۰۴۰ ه کچی شهید شو دخان جهان هرخ کوی سر شاهجهان
 بنار به بنار و کر لمانه

بیت

سر کشته سر پیوه می زند و سر
 نه معراج مردان همین است و سر

(بای)

۱۱۱

LYTTON LIBRARY, ALIGARH.

DATE SLIP

۱۱۱

This book may be kept

FOURTEEN DAYS

A fine of **one anna** will be charged for
each day the book is kept over time.

7/11/11

1/11

[illegible]